CUMARTESİ
23 KANUNUSANİ 1932
6 ncı sene, No. 2139
NUSHASI 5 KURUŞTUR

Milliyet

Sahip ve Başmuharriri
Siirt Meb'usu MAHMUT
Umumî Neşriyat ve Yazı Müdürü
ETEM İZZET

Tahranda muahede imzalandı..
Türkçe kur'an büyük alâka ile dinlendi..

Harp Olacak mı?

Bir müddetten beri gazetelerimiz sütunlarını harp ihtimalleri etrafında yazılara tahsis ettiler. Gün geçmez ki, bir muharebeden bahsedilmesin.

Geçen harbi umumînin, dünyanın sonuncu muharebesi olduğunu kimse iddia edemez. Fakat acaba gelecek harp, bazı gazete yazılarında iddia edildiği gibi, bugünkü yarınki bir mesele midir?

Evvelâ harp yazılarını iki kısma ayırmak lâzımdır:

1 — Muharebenin yakın olduğunu kehanete istinaden söyleyenler.

2 — Beynelmilel münasebatın bugünkü şekline bakarak harbi yakın bir ihtimal halinde görenler.

Kâhinlere kimsenin bir diyeceği olamaz. Bunlar gaipten haber verdiklerinden sözleri mantıkla ölçülemez. İddialarına inanmak ve inanmamak ta bir itikat meselesidir. Biz kendi hesabımıza bunlara ehemmiyet bile vermeyiz.

İkinci zümreye gelince; bunların sözlerinde de şu sakatlık ilk nazarda göze çarpıyor. Bir harp olacağından bahsediliyor amma, muharebenin nerede ve hangi devletler arasında olacağı tasrih edilmiyor.

Ve gelecek harbin öyle iddia edildiği gibi, bugün yarın meselesi olmadığı da muharebeyi emrivâki telâkki edenlerin zihinlerinde bu noktanın mütebellir olmaması da göstermektedir. Eğer muharebenin Aksayı şarkta başlayacağı iddia ediliyorsa, bu muharebe çoktan başlamıştır. Çin ile Japonya geçen eylûlden beri mücadele halindedirler. Filhakika buna resmî harp denilmiyor. Fakat mücadele Çin ile Japonya arasına münhasır kaldıkça, olup olacağı bu kadardır. İki devlet arasında harp resmen ilân edilse de Japon askerleri, Çin askerlerini şimdi Mançuryada işgal ettikleri hattan, yani Seddi Çinden daha ziyade cenuba doğru takip edecekleri şüphelidir. Aksayı şarkta muharebenin tevessü etmesi ihtimaline gelince; Japonya'nın ihdas ettiği emrivâki ile birinci derecede alâkadar iki devlet vardır: Rusya ve Amerika. Gerçi Sovyet Rusyanın Japonya ile muharebeye girmesini isteyen devletler vardır. Ve böyle bir vaziyet ihdas etmek için çalışılmıştır. Fakat ne Japonya, ne de Rusya bu tuzağa düşmemişlerdir. Japonya cenubî Mançurya'yı işgal ederken, Ruslar Japonlara teminat vermişlerdir. Japonlar da şarkî Mançuryada bir emelleri olmadıklarını bildirmişlerdir. Esasen Japonya, Rusya ile garbî Avrupa devletleri arasındaki husumetten istifade ederek Mançurya'da yerleşebilmiştir. Amerika ile Japonya arasındaki ihtilâf ise bir harbe müncer olmak istidadını göstermiyor. Mançurya meselesinin şöyle bir halle iktiran etmesi en galip ihtimaldir: Mançuryaya Japon nüfuzunun hâkim olacağı bir mahalli idare verilebilir. Bu, hem Çin'in tamamiyeti mülkiyesini müdafaa edenleri, hem de Japonya'nın menafiini telif edecek bir şekildir. Alâkadar devletlerin de aradıkları harp değil, böyle iki noktai nazarı telif eden bir tarzı haldir.

Aksayı şarktan Avrupaya geçince; burada da harbi pek yakın görmüyoruz. Çünkü harp yapabilmek için iki taraf lâzımdır. Fransa'nın harbe hazır olduğunu kabul etsek bile ve hazır olduğuna da şüphe yoktur, Almanya'nın Fransa ve müttefiklerile bugünkü şerait altında harbe girmek isteyeceği şüphelidir. Almanya, 1914 senesinde kırk senelik askerî hazırlıktan sonra Fransa'yı mağlûp edemeyince, bugün tamamile silâhlarından tecrit edilmiş bir Almanya dişlerine kadar silâhlanmış bir Fransa ile nasıl karşılaşabilir? Almanya'nın silâh-

Şark hududumuzda pürüzler kalmadı

Tevfik Rüştü B. bugün tayyare ile Bağdada gidiyor

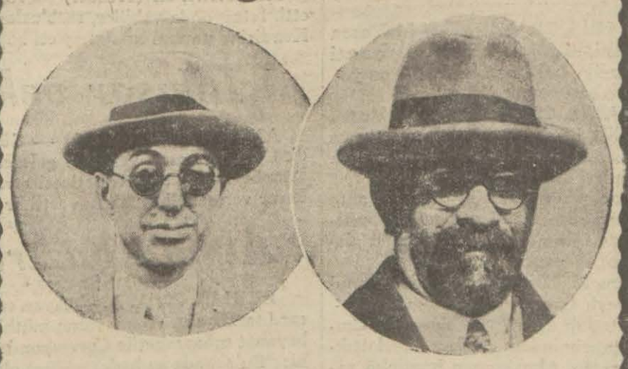

Dün akşam muahedeyi imza eden Tevfik Rüştü B. ve Frugi Han

TAHRAN,22 (Milliyet) —Telsizle müstacel — Türkiye — İran hudutları meselesi tamamen halledilmiş ve bu bapta hazırlanmış olan muahede Hariciye vekili Tevfik Rüştü Beyle İran Hariciye Nazırı Fruğı Han arasında bu akşam(Cuma akşamı) imza .edilmişdir. Sefirimiz Husrev Bey ile İran hükûmeti arasında, hudut mes'eleleri hakkında başlanan müzakereler, zaten Hariciye vekilimizin seyahatı arefesinde nihaî safhasına girmiş bulunuyordu. Ancak bir iki nokta hakkında husule gelen ihtilâf, tarafeynin menafiini telif edecek bir formül bulunmak suretile zail olmuş ve müahedenin imzasına bir manî kalmamıştı. Tevfik Rüştü Bey ve maiyeti erkânı yarınki cumartesi günü tayyare ile Bağdata hareket edeceklerdir. Osman

Misafir Hahambaşının istasyonda aldırdığımız resmi

Leh Hahambaşısı dün şehrimize geldi

Dördüncü defa olarak Filistin'e hacce giderken İstanbula uğradı

Dün şehrimiz musevilerini çok alâkadar bir hadise oldu ve Lehistan hahambaşısı Avram Mordahe Alter maiyeti, karısı ve çocukları ile beraber şehrimize geldi. Beraberlerinde Leh musevi tüccarlarından bir heyet ve "Das Judische Tageblatt"

(Devamı 5 inci sahifede)

söyleniyor.. Hattâ bu mesele Fransız parlâmentosuna bile intikal etti. Fransızların iddia ettikleri gibi Almanya'nın silâhlarından tecridi hakkındaki muahede ahkâmı harfi harfine tatbik edilmese dahi gene aradaki nisbet, Almanya'nın Fransa ile boy ölçmesine mani olacak derecede büyüktür.

1923 senesinde de tamirat meselesi etrafındaki ihtilâf, Fransa'yı Almanya hakkında zecrî tedabir almağa sevketmişti. Hepimiz hatırlarız ki o zaman harp olmadı. Fransız askerleri hududu geçtiler. Ve Ren mıntakasını işgal ettiler. Fakat ne Japonya, ne de Rusya bu tuzağa düşmemişlerdir. Japonya cenubî Mançurya'yı işgal ederken, Ruslar Japonlara teminat vermişlerdir. Japonlar da şarkî Mançuryada bir emelleri olmadıklarını bildirmişlerdir. Esasen Japonya, Rusya ile garbî Avrupa devletleri arasındaki husumetten istifade ederek Mançurya'da yerleşebilmiştir. Amerika ile Japonya arasındaki ihtilâf ise bir harbe müncer olmak istidadını göstermiyor. Mançurya meselesinin şöyle bir halle iktiran etmesi en galip ihtimaldir: Mançuryaya Japon nüfuzunun hâkim olacağı bir mahalli idare verilebilir. Bu, hem Çin'in tamamiyeti mülkiyesini müdafaa edenleri, hem de Japonya'nın menafiini telif edecek bir şekildir. Alâkadar devletlerin de aradıkları harp değil, böyle iki noktai nazarı telif eden bir tarzı haldir.

Aksayı şarktan Avrupaya geçince; burada da harbi pek yakın görmüyoruz. Çünkü harp yapabilmek için iki taraf lâzımdır. Fransa'nın harbe hazır olduğunu kabul etsek bile ve hazır olduğuna da şüphe yoktur, Almanya'nın Fransa ve müttefiklerile bugünkü şerait altında harbe girmek isteyeceği şüphelidir. Almanya, 1914 senesinde kırk senelik askerî hazırlıktan sonra Fransa'yı mağlûp edemeyince, bugün tamamile silâhlarından tecrit edilmiş bir Almanya dişlerine kadar silâhlanmış bir Fransa ile nasıl karşılaşabilir? Almanya'nın silâh-

İşleterek ümit ettikleri tamirat bedelini aldılar, ne de Almanya'yı parçalayabildiler. Nihayet İngilizlerin tazyikile işgal mıntakalarını tahliye ederek çekilip gittiler. Ve Fransa'da bu siyaset hâlâ tenkit edilmektedir. Aynı ihtilâf yüzünden aynı yanlış siyaseti Fransa'nın tekrar takip edeceği çok şüphelidir.

İstikbal için bir harp varit, hattâ şüphesiz olmakla beraber, bu muharebe iddia edildiği gibi yakın görünmüyor. Henüz son harbin yaraları kapanmamıştır. Avrupa gelecek harp için hazırlıklı değildir.

Ahmet SÜKRÜ

Gazi Hz.

Çanakkale filmini seyrettiler

Reisicümhur hazretleri, dün akşam geç vakte kadar saraydaki dairelerinde meşgul olmuşlardır.

Müşarünileyh Hazretleri gece saat 22 ye doğru. maiyetleri erkânile birlikte saraydan çıkarak Opera sinemesına gelmişler ve bir locada oturarak, gösterilmekte olan "Çanakkale„ filmini sonuna kadar. seyretmişlerdir.

Saat 24 te saraya avdet edilmiştir.

Hamillerden Ne istiyeceğiz?

Paris itilâfnamesini değiştirmek ve borçların 5 sene tecili

ANKARA, 22. (Telefon).— Pariste hâmiller mümessilleri ile yeniden müzakerata başlanmak üzredir. Önümüzdeki hafta içinde başlıyacak olan bu müzakeratta sarih vaziyetimizi şu suretle hülâsa edebiliriz: Paris itilâfnamesinde Türkiyenin tediye kabiliyetine göre, tadilât yapmak lâzımdır. Bu nokta halledilip sarahat kesbettikte sonra, hükûmet senelik taksitlerin hiç olmazsa 5 sene müddet için tehirini talep edecektir.

Paris müzakeratının nasıl bir çığır takip edeceği henüz malûm olmamakla beraber, şubat başlangıcına kadar vaziyetin inkişaf edeceğini; ve müzakeratın menfi veya müsbet netice vermek istidatlarından hangisini göstereceği anlaşılabilecektir.

Maamafih şimdiden ifade edilebilecek hakikatlerden biri de, Türkiyenin 932 bütçesine sakıt Osmanlı imperatorluğu mürettebatı seneviyesi faslına muayyen bir meblâğ koyamamak vaziyetinde olduğudur. 932 bütçesi ağlebi ihtimal 150-155 milyon lira üzerinden bağlanabilecektir.

Italyan Akademisyeni

M. Marinetti ikinci konferansını dün fransızca olarak verdi

M. Marinetti kürsüde

Italyan akademisyeni M. Marinetti dün Tepebaşında Casa d'Italyada

(Devamı 5 inci sahifede)

Yerebatan camiinde bir tarih başlangıcı

Dün Hafız Yaşar Bey kesif bir cemaat huzurunda ilk defa olarak Türkçe kur'an okudu..

Dün İstanbulun bir kısım halkı büyük bir zevk ve inşirah ile ilk defa olarak Türkçe Kur'an dinlediler. Hafız Yaşar B. Yerebatan camisinde mutat mukabelesini türkçe okudu.

Zaten daha bir hafta evvel

(Devamı 5 inci sahifede)

Paraşütçü kendisini 500 metreden attı

Tecrübe muvaffakıyetle bitti

Yukarda paraşütist ve tecrübede hazır bulunanlar solda toprağa inerken aşağıdan alınmışresim, sağda tecrübe esnasında bir kısım seyirciler

Fransadan gelen paraşüt mütehassisi M. Rene Vincent dün Yeşilköyde paraşüt tecrübesini, müvaffakiyetle yapmıştır. Tecrübede Kolordu Kumandanı Şükrü Naili Paşa, Nakiye Hanım, Tayyareci Vecihi, Hayrünnas, Vasfi Beylerle sair bir çok zevat hazır bulunmuştur.

Paraşüt mütehassısı dün hava fazlaca rüzgârlı olduğu için, evvelâ atlamak istememiş, faakt bilâhare Vecihi Bey tayyaresiyle havalanıp rüzgârı tedkik etmiş ve rüzgârın tecrübeye mani olmadığını söylemiştir.

Bunun üzerine mütehassıs Vecihi Beyin tayyaresine binmiş, tayyare Yeşilköy istikametinde havalanmıştır. Yeşilköyden biraz ayrıldıktan sonra 4-500 metre irtifadan mutahassıs kendini tayyareden aşağı bırak-

(Devamı 5 inci sahifede)

Zeytindağı

Yazan: Falih Rıfkı

1 Şubatta Başlıyor

Büyük harpte Suriye, Felestin ve Hicaz idaresinin hikâyeler, fıkralarla yapılmış tarihi

60 Küsur Tablo

Zeytindağı, Türkiye için ve Suriye için kaybolmuş bir tarihtir.

Falih Rıfkı B., Cemal Paşanın Siyonist, Arap, Ermeni ve bütün sivil işlerini görmekte olan büroda çalışmış yegâne zabittir. Güzel görüşleri, kendine mahsus üslûbu ile güzide muharrir İmperatorluğun son senelerini ve son adamlarını canlandırıyor.

Cemal Paşa İstanbulu terkedeceği gün (Oğlum Falih Rıfkı'ya) hitabı ile yazdığı bir mektupta diyor ki:

Eclaf ve esafilin ayakları altında çiğnenmemek için, bana maddi hakaretlerin yetişemiyeceği bir yere gidiyorum. Hayatımı herkesten eyi sen bilirsin. Vesiykalarımdan istediğin gibi istifade et!

1 Şubatta Milliyet sütunlarında

Dünkü maçlar

Fener Italyan takımını 14 golle yendi

Dünkü spor faaliyeti hakkındaki tafsilât spor kısmımızdadır.

1041 Ramazanı

Tarihte emsali görülmemiş bir Ramazan..

Müverrih hâs odalı Mehmet halife "Tarihi Osmanî,, ye şu satırlarla başlıyor. "Sultan Murat Hicreti nebeviyenin bin otuz iki tarihinde cülûsu hümayunları vâki oldukta azîm fitneler ve zorbalar zuhur eyledi..,, Evet, genç Osmanın Yedi kulede feci surette boğazlanarak idamından sonra ikinci defa olarak Osmanlı tahtına oturtulan Deli Mustafa, cinneti bedestan esnafına, gümrük hamallarına, kayıkçılara varıncaya kadar şayi olarak, bir sene, dört ay, beş günlük bir saltanatı müteakip tekrar hal' ve yerine, hatırasında el'an büyük kardeşinin faciası yaşayan ondört yaşındaki bir çocuk, Osmanın kardeşi Murat geçirilmişti. İstanbulda ricali devlet, ülemayi kiram ve meşayihi izam, Ak ağalar ve Kara ağalar bin türlü entrikalar, menfaatler peşinde koşarken, memleket müthiş bir anarşinin kucağında çırpınıyordu. Bir taraftan Erzurum beylerbeyisi Abaza Mehmet Paşa Genç Osmanın kanını dava ederek isyan ediyor, diğer taraftan İran Şahı Abbas hududu tecavüz ederk Bağdat'ı zabt ve ohavalideki sünnîleri katliâm ediyordu. Yeniçeri ocağı ise, pespaye ve zorbaların elinde bir şer ve fesat, fiskufücur membaı olmuştur. Bütün yiğitlik ve kahramanlıklarını, eski devirlerde olduğu gibi hudut boylarında değil, İstanbul sokakların da gösteriyorlar, ve düşmanlara karşı değil, zavallı, hâmîsiz, masum halkın ırzına ve namusuna hücum ediyorlardı. Gözlerini mevki hırsı bürümüş olan Hüsrev ve Recep Paşalar gibi ricali devletin pespayeleri ve ayak takımlarını, Yeniçeri zorbalarını alttan alta teşvikleri daha korkunç bir vaziyet ihdas ediyordu. Sarayı hümayuna hücum eden Yeniçeriler sadrazam Hafız Ahmet Paşayı dördüncü Muradın gözleri önünde parçalıyorlar, makamı sadarete Recep Paşayı getirterek padişahtan en sevgili dostu Musa Melik çelebinin başını istemekten çekinmiyorlardı.

Murat: "Musanın ne günahı vardır ki size vereyim. Bu mertebe şermü hörmeti aradan kaldırmak size düşer mi?,, dediği zaman korkunç bir uğultu etrafı sarsıyordu: "Bu dediklerimizi bize vermezsen sen bize padişahlığa lâzım değilsin!.....,, «Halifei ruyu zemin» nedimi hâsının himayesinden âciz, Musa Melik çelebiyi Recep Paşanın himayesine teslim ediyor, göz yaşları dökerek "Musa size Allah emaneti olsun, eğer bir kılına hata gelirse sizden bilirim!,, diyordu. Fakat, pek az sonra, defterdar Mustafa Paşa ve Hasan halifenin ruhsuz cesetleri arasına Musa çelebinin hançer darbeleri altında parçalanmış cesedi iltihak ediyordu.

Bugünler 1041 şabanının 22 ve 23 üncü günleri idi. "Ol gün azîm kar yağmıştı...,, Bu vak'aların şahidi olmuş olan Mehmet halife, iki üç satır ile bu mahşerî günleri ne canlı tesbit ediyordu: "... ve ol zaman kulun şu mertebe tuğyanı vardı ki gündüz hamamdan peştemal ile çıplak avret çıkarmak ve gilâmiye aldıkları günde Sultan Mehmet camiinde duhan içmek ve müslümanların ırzını payimâl etmek ve köşelerde aşikâre ayak üzere içmek ve kan dökmek ve evler ve saraylar basmak ve bayram günlerin de salıncak kurup bizzat padişahı ve valdesini ve vüzera ve ehli divanı mumlarile salıncağa bindirmek ve bahusus kahvehanelerde ve meyhanelerde fili nameşru etmeleri gibi şol mertebe ki âlemü intizamdan çıkmış idi.,,

1041 senesi zorbalarının başında cidden şayanı dikkat isimler görülüyordu: Saka Mehmet, Cin Ali, Salih Efendi, Çalık Derviş, Mahmut Ağa oğlu, yemişçi Mustafa.. Nihayet bin türlü fisku fücur içinde "Mahi şaban dahi tamam olup ramazanı şerif geldi,,. Geldi amma.. "Eşkiyayı nas ve erazili şeytanet ilbas,, dahi İstanbulda çoğalmıştı. Ramazan bunlar için bulunmaz bir çapul, soygun fırsatı olmuştu.

"— Ramazan geceleri güruh güruh silâhlanıp semt semt cemiyetlerde iyş ve işretler ve fisku kabahatler edip,, bir takım dev ve sair şekilde acaip heykeller yapıp ve bunları mahyalar, kandillerle süsleyerek "tabel ve zurna ile Allah Allah diyu!,, her gece meş'aleler yakıp,, sokakları ve mahalleleri gezmeğe başladılar. Halktan cebren "seyir ve temaşa akçesi" topluyorlar, vüzera, ülema erkân ve ekâbir konaklarına vararak, her güruh kendi acayip heykellerini, cemallerini tabel ve nakkare oynatarak "çuha, kumaş ve nakit kuruş ve akçe,, alıyorlardı "şöyle ki her güruh yüz kuruşla kanaat etmeyip bin kuruşa ve dahi ziyade meblâğa varınca sahibî hanenin rütbesine göre talep ederlerdi. Az şey teklif olunup yahut tehir eden olursa meş'aleleri yukarıya şahnişine kaldırıp: — Şu kadar yüz kuruş ve şu kadar çuha ve kumaş tiz getürün ve illâ hanenizi yakarız! diyu saçakları meş'al ile tutuştururlardı. Sahibi hane naçar istedikleri kadar para ve hediyeyi getirip yalvararak defederlerdi,,. Fakat o güruh gider gitmez arkasından başka bir güruh gelirdi. Bu hal, ramazanın sonuna kadar devam etti. Nihayet bayram geldi. Bu sefer de sokaklarda salıncaklar kuruldu. Padişah ile valde sultandan başlayarak bütün ekâbir, âyan ve ricali devleti balmumları ile düğüne davet eder gibi salıncağa davet ettiler. Salıncaklara yük yük çuha ve kumaş hediyeler geliyordu. Meselâ bir vezire bu kadar mum gelip her mumun üzerinde bu filân salıncağın mumudur diye yazılı kâğıt yafta var idi.Bu yaftalar defter edilir, o devletlu de salıncaklara hediyesini gönderir, defter mucibince çuha ve kumaş ve para her salıncağa tevzi edilirdi. Hüsnü rizasile göndermiyenden varıp zor ile alırlardı. Papuç almağa kudreti olmayıp yalın ayak gezen tellal ve ırgat makulesi eclâf, katar ve emlâk ve hazine sahibi ağalar olmuşlardı.

Sinan REŞAT

Tahdidi teslihat ve Amerika

VASHINGTON, 22. A. A. — Associated Ajansının muhabiri tarafından yazılan ve Fransanın "tahdidi teslihattan evvel emnü selâmet" hususundaki ısrarına ait olan mektup cemahiri müttehidenin bu hususta bir teminat vermesi işitilmedikçe burada hiç bir muhalefete musadif olmamaktadır.

Fransanın Cenevre Konferansında serdetmeği düşünmekte olduğu bahrî teslihatın tenkis teklifi hayret tetvlit etmiştir,Çünkü cemahiri müttehidenin bu baptaki vaziyeti karateslihatmın tahdidinin daha mübrem ve asıl olduğu merkezindedir.

Cemahiri müttehidenin her hangi bir Fransız-İtalyan bahrî itilâfına memnuniyetle iştirak edeceği fakat zırhlılar ebadının 35000 tondan aşağı olmasına dair yapılacak herhangi teklife muarız olacağı söylenmektedir.

Fransa sabık nafia nazırı M. Forgeot'nun Amerika ile Fransa arasında bir mütekabil muavenet misaki akdi hususundaki teklifi gayri kabili kabul telâkki edilmektedir.

Fransadaki işsizliğin önüne geçmek için

PARIS, 22. A. A.— Vilâyet ve kazalar devletin hareketine imtisalen 1 Kânunuevel 1931 tarihinden beri işsizliğin önüne geçmek maksadile çok mühim nafia işleri yapmak kararını vermişler ve bu maksatla 1200 milyon franklık bir istikraz akit ve ihraç etmişlerdir.

Bundan başka dahiliye nazırı da, suların birbirlerile birleştirilmesi ve nevahi yollarının inşasile meşgul olacak 1500 nahiyeyi 275 milyon franklık tenzilâtlı rüsum itasını kabul eylemiştir.

HARİCÎ HABERLER

Ispanyada Fesatçılar

Pazartesi günü Ispanyayı ayaklandıracaklardı

MADRIT, 22. A. A. — M.Azana, korteslerde beyanatta bulunarak bilhassa Madezastaki hadiselerin münferit hadiselerden ibaret olmadığını, fakat ihtilâlcuyane mahiyeti haiz bir ayaklanma hareketi olduğunu tasrih eylemiş ve gelecek pazartesi bütün Ispanyayı ayaklandırmak için yapılan fesat tahrikâtının bütün safhalarından hükûmetin malûmat ve haberi bulunduğunu söyliyerek sağ cenah müntehası fırkalarının kargaşalık taraftar ve faillerini teşvik eylemekle itham etmiştir.

M. Azananın beyanatından sonra, M. Maura söz almış ve rejime karşı tevcih edilmiş bir tecavüz hareketi karşısında bulunduğunu meb'usan meclisinin genç cümhuriyeti tehdit eden vakalar hakkında fikrini beyan etmesi lâzım geleceğini söylemiştir.

Bunu müteakip, bütün siyasî fırkalar grupları mecliste hazır bulunarak hükûmete 4 reye karşı 285 rey vererek itimat beyan eylemişlerdir.

Mecliste tokat

MADRIT, 22. A. A. — Meb'usan meclisinin bir celsesi esnasında münakalât nezareti müsteşarı M. Galarza, Basque eyaleti nasyonalist meb'uslarından M. Orejayi cümhuriyete karşı fesat hareketlerine iştirakle itham ettiğinden mümaileyh meb'us, müsteşara şiddetle mukabelede bulunmuştur.

Bu münakaşa celseden sonra meclis koridorlarında da devam eylediği sırada M. Galarza, meb'us M. Orejayi tokatlamıştır. Meb'usun arkadaşları müsteşara mukabele teşebbüsünde bulunmuşlardır.

Kadınlar erkekleri dövdüler

LA COROGNE, 22 .A. A. — Bir takım kadınlar, bir sigara fabrikasından çıkmakta olan ameleleri tahkir ve darbetmişlerdir. Müdahaleye mecbur kalan polis ateş etmiş kadınların ikisi mecruh düşmüştür. Bunlardan birisi ölmüş ve diğeri ölmek üzredir.

Gandhi'nin Oğlu

On sekiz ay hapse mahkûm oldu

LONDRA, 22. A. A. — Gandinin üçüncü oğlu olan ve 19 Kânunusani tarihinde tevkif edilmiş bulunan Bardoli Randas 18 ay hapis cezasına mahkûm edilmiştir.

Hindistan hükûmetinin bir emri

BOMBAY, 22. A. A. — Hindistan hükûmeti bankalarda mevdu mebaliğin Hint birliği kongresinin Bombay komitesi makasıdına sarfedileceğine dair kuvvetli mülâhazalar neticesi olarak mahalli bankalardan ikisinde mevdu bulunan ve 4 Hintli iş adamının namına mukayyet olan 3000 İngiliz lirasını mütecaviz mebaliğin haczedilmesini emretmiştir.

Ingilterenin yeni bir gümrük emirnamesi

LONDRA, 22. A. A. — Ziraat nazırı, çiçek ve sebze müstahselâtına ait kanun ahkâmına tevfikan tomates ithalâtı üzerine 1 Hazirandan 31 Temmuz akşamına kadar beher İngiliz libresi başına 2 pens ve 1 Ağustostan 31 Teşrinievel akşamına kadar beher İngiliz libresi başına bir peni resim vazedilmiş olduğunu mübeyyin bir emirname neşreylemiştir.

Sabık Yunan kraliçesinin cenaze merasimi

FLORANSA, 22. A. A. — Sabık Yunanistan kraliçesi Sofi'nin cenaze merasimi dün Floransadaki Rus kilisesinde Yunanistan ailei kralisinin prens ve prenseslerile Romanya prensesi Helene ve İtalya kraliçesi Helene ve İtalya veliahtı prens Umbertonun muvacehelerinde icra edilmiştir.

Münihteki Ortodoks Rum başpiskoposu dinî âyin ve merasimi yapmıştır.

Lord Reading hasta

KAHIRE, 22. A. A. — Sabık Hint Valii umumîsi, sabık nazırlardan Lord Reading, Luxor'da vahim surette hasta yatmaktadır. Bu sabah Kahireden kalkan bir tayyare doktor ve hasta bakıcı bir kadını hamilen Luxor'a gitmiştir.

Bir volkan indifada

GUATEMALA, 22, A. A. — Fugeo volkanı indifaatta bulunmağa başlamıştır

Çinlilerin Zayiatı

İki sene zarfında 164,551 maktul vermişler

NANKİN, 22 .A. A. — Çin raporları, son iki sene zarfındaki ölüler adedinin 164,551 rakamı gibi müthiş bir miktara baliğ olmasını gayri muntazam mongulların harekâtına atfetmektedir.

Bundan mada ve kaybolmuş olan 946.000 kişiden başka 7,800 insan da rehine olarak mevkuf bulundurulmakta olduğu gibi 310.000 mesken de tamamen yakılmıştır.

Mevzuu bahis müddet zarfındaki hasarat miktarı 500 milyon meksika doları tahmin edilmektedir.

Şanghayşek Nankinde

NANKIN, 22. A. A. — Şanghayşek dün akşam refakatinde icraî meclisin sol cenah lideri olan ve şimdiye kadar kendisinin en büyük hasmı olan Vang Ching Vey ile birlikte buraya gelmiştir.

Reuter Ajansının muhabiri tarafından sorulan bir süale cevaben, Şanghayşek, malî ve siyasî buhranın halli çarelerini temin hususunda yalnız müşavir sıfatile bir teşebbüste bulunmak için gelmiş olduğunu ve daimî surette Nankinde kalmak niyetinde olmadığını beyan etmiştir.

Dünkü Kongreler

Etıbba odası ve mürettipler cemiyeti kongrelerini akdettiler

Mürettipler kongreden çıkarken..

Etıbba odası heyeti umumiyesi dün saat 14 te Halk Evinde kongresini aktetti. Kongre riyasetine Tevfik Salim Paşa intihap edildi ve geçen sene bütçesine ait rapor okundu.

Rapora doktorlardan bazıları itiraz ettiler, idare heyetlerine ayrılan tahsisatın kaldırılmasını isteyorlardı. Bir kısım aza da bu fikre iştirak etmediler. Bunlar doktorlar lehine uğraşan ve bu hususta kıymetli vakitler sarfeden idare heyetinin tahsisatını kesmemek lâzım geldiği fikrinde idiler.

Dr. Niyazi İsmet B. azamın heyeti umumiye içtimalarına karşı gösterdiği alâkasızlıktan şikâyet etti Azanın senede verdikleri on iki liraya mukabil odadan iş beklemekte haklı olduklarını söyledi .

Azadan bir kısmı yeni sene için bazı taleplerde bulundular. Bu talepler arasında aidat kanununun tadili, odada kütüpane tesisi için üç bin lira tahsisi, odanın bir gazete çıkarması, bir bina temin etmesi gibi şeyler vardı.

Bu taleplere Tevfik Salim Pş. cevap verdi. Kütüpane işi evvelce de görüşülmüş ve Beyazıttaki kütüpaneye Cihangirde oturan doktorun gelemiyeceği söylenerek bu teklif reddedilmişti.

Oda gazete çıkarmağa taraftardır. Fakat birinci mıntaka Etibba odasının gazete çıkaracağı haber alındığından sarfınazar edilmiştir. Meslekî neşriyata ehemmiyet verilmektedir. Fakat maalesef bazı meslektaşlar buna lâkayt kalmaktadırlar. İlân edilen bir konferansa ancak iki doktor gelmiştir.

Aidata gelince, bu bir vergidir. Vermek zarureti vardır. Halbuki aidat vermeyan doktorlar 700 kadardır. Bu kadar doktoru mahkemeye vermek hiçap averdir. Haysiyet divanına ancak dokuz on kişi verilmiştir. Fakat oda nihayet kendisini mesuliyetten kurtarmak için işi Adliyeye sevketmek zaruretinde kalacaktır. Dünkü içtimada yeni sene bütçesi tesbit olundu.

Yeni bütçede tahsildar için 100, hakkı huzur için 1,000, demirbaş eşya için 500, idare tahsisatı olarak 3,000, memur maaşları için 2700, müteferrika 2700 ve tesis edilecek ilk kütüphaneye nüve olmak üzere 1,000 lira ayrılarak kabul edilmiştir.

Mürettipler kongresi

Türk mürettipleri cemiyeti dün vilâyet konağı karşısındaki cemiyet merkezlerinde senelik içtimalarını yapmışlardır.

İçtimada evvelâ riyaset dıvanı imtihabı yapılmış , Kongre reisliğine cümhuriyet mürettiplerinden Mitat, kâtipliğede Hüsnü tabiat matbası mürettiplerinden Ali Beyler seçildi.

Müteakiben heyeti idarenin bir senelik mesaisi hakkında azaya izahat verildi. Bu izahat bir takım münakaşalara sebebiyet verdi, nihayet yeni heyeti idare intihabına geçildi ve Feniks mürettiplerinden Cemal, Resimli ay baş mürettibi Hayri, Son-Postadan Nasuhî, Milliyet kitap kısmı baş mürettibi Murat, Akşam kitap kısmından Esat, Son Postadan Kadri Osman, Akşamdan Faik, Cümhuriyetten Mitat, Akşamdan Osman, Milliyetten Haydar, Milliyet kitap kısmından Etem Beyler heyeti idareye seçilmişlerdir.

Mac Donald Laval'ı çağırmış

Parlamentoda M. Laval'den istizahlar yapıldı

PARIS, 22. A. A. — Echo de Paris gazetesi, M. Laval'in cumartesi günü Londrada görüşmek üzre M. Mac Donald tarafından gönderilen daveti mübeyyin mektubu dün akşam almış bulunduğunu fakat Fransız başvekilinin bu bapta bir karar vermek için henüz bir vakit bulamamış olduğunu haber almaktadır.

İstizahlar

PARIS, 22. A. A.— Hükûmet siyaseti umumiyei hariciyeye ait olarak yapılan istizahlara cevap verecektir.

5 hatip söz almak için kaydedilmişlerdir. M. Laval'in gece yarısından evvel cevap veremiyeceği zannediliyor.

Akşam üzeri, meclis koridorlarında M. Laval'in 40 kadar rey ile ekseriyet temin edebileceği tahmin ediliyordu.

PARIS, 22. A. A. — Meb'usan meclisi, dün öğleden sonra siyaseti umumiye hakkında istizahlarına yeniden başlamıştır.

PARIS, 22. A. A. — Meb'usan meclisi, bütün gece haricî siyasete ait istizahlara devam etmiş ve birçok hatipleri dinlemiştir.

Ezcümle M. Marin, Almanyanın devam eden menfi vaziyeti muvacehesinde Fransanın nasıl vaziyet alacağını sormuştur.

Sıra M. Herriot'ya gelince mumaileyh tamirat borçlarının vaziyetini tetkik eylemiş ve Young plânının tanzimindeki şartları hatırlattıktan sonra Almanyanın bugünkü vaziyetinin bir tablosunu yaparak umumî plânın muvaffakiyet kazanabilmesi için mutlak surette lüzumlu olan şartları izah eylemiştir.

Müzakerenin devamı öğleden sonraya tehir edilmiştir.

Ingiliz kabinesinde müzakereler

LONDRA, 22. A.A.— Kabine dünkü iki içtimaı esnasında tarife siyasetine ait münakaşalarda bulunmuş, fakat bu bapta hiçbir karar ittihaz etmemiştir.

Münakaşanın mabadına yarın devam olunacaktır.

Bu münakaşalar esnasında kabine nazarı tetkiki önünde ticari muvazenenin tetkikine memur nazırlar tâli komitesi tarafından mevdu muhtıranın bulunmakta olduğu zannediliyor.

Bu muhtıra münakaşası bu hususta mevcut ihtilâfı efkârın tezahürüne sebep olmuştur.

Nazırlar tâli komitesinde Sir John Simon ile M. Nevill Chamberlain ve M. Snovden bulunmaktadırlar.

İhtilâfı efkârın aynı zamanda hem tâli komite hem de kabine âzaları arasında mevcut olduğu şayiası devam etmektedir. Maamafih, bu ihtilâfı nazarın muhtemel bir itilâf husulü imkânını selbedecek kadar kuvvetli olmakıkları telkin edilmektedir. Noktai nazar ihtilâfların yeni münakaşalarla bertaraf edileceği ümit olunmaktadır.

Tâli komite tarafından telkin edilen teklifat hakkında şimdiye kadar hiçbir izahat verilmemiştir. Fakat umumî intiba, bu teklifatın manifatura eşyası üzerine müesses gümrük resmine ait umumî bir gümrük tarifesi tatbikına müsait bulunduğu merkezindedir. Bu eşyaya konulacak gümrük resminin müzaaf maksadı ithalâtın azamet ve hacminin tenkisi ve hazine için mühim bir varidat menbai temin etmek olacaktır.

M. Mac Donald'ı Londra'da tutan mücbir sebepler

LONDRA, 22. A. A. — Reuter Ajansı M. Mac Donald'ın Parise yapacağı seyahate dair olarak salahiyettar bir menbadan İngiliz başvekilin Avam Kamarasının gelecek içtimaına ait teşrii mesuliyetlerin pek fazla olması hasebile bu sırada Parise gitmekte büyük müşkilâta müsadif olduğunu ve maamafih Pariste Büyük Britanya sefaretinin, bu bapta ittihaz olunacak tedbirler hakkında M. Laval ile hali temasta bulunduğunu öğrenmektedir.

SON DAKİKA

Demiryollar varidatı bu sene fazladır

Diğer memleketler şimendiferleri için de bu vaziyet bir istisnadır

ANKARA, 22 (Hususî) — Devlet demiryolları umum müdürü Rifat Bey idarenin bu seneki varidatı hakkında atideki izahatı verdi:

— Son yapılan bir plânçoya nazaran, bu sene demiryolları umumî varidat yekûnu geçen seneki varidat yekûnundan fazla olarak tahakkuk etmiştir.

Thmin ediyorum ki diğer memleketler şimendiferleri içinde bizim bu seneki fazla varidatımız bir istisna teşkil etmektedir. Diğer memleketler bu seneki şimendifer varidat hesaplarını geçen seneye nazaran ekseriya açıkla kapamışlardı. Bizim varidatımızın çokluğuna en büyük âmil şimendiferlerimizde bu sene zahire nakliyatının geçen seneye nazaran çok olmasıdır. Biz bundan kendi hesabımıza memnunuz, bu vaziyet ithalâtın tahdidi dolayısile eşya nakliyatında görülen noksanlığı da telâfi edebilecek mahiyettedir

Recep Bey dün Adana'ya gitti

ANKARA, 22 (Hususî) — Recep Bey bu sabah Adanaya hareket etti. Istasyonda vekiller, meb'uslar Ankara valisi tarafından teşyi edildi. Kendisine umumî idare hey'eti baş kaâtibi Ziya Bey refakat etmektedir.

Inhisar vekili Ankarada

ANKARA, 22 (Hususî) — Gümrük ve inhisarlar vekili Rana Bey geldi. Öğleden sonra vekâlete gelerek vekâlet işlerile meşgul oldu. Yarın İstanbuldaki tetkikatı neticesi etrafında Başvekil Paşa ile görüşerek bir karar vermesi ihtimali kuvvetlidir

Alman hazırlığı doğru değil

BERLIN, 22. A. A. — Ayan encümeninde Jeneral Bourgeois ve Eccard tarafından Almanyanın müthiş bir ordu hazırladığına dair vaki olan beyanat münasebetile Correspondance Politique Allemande gazetesi diyor ki: "Bu sahada ne kadar gülünç olursa olsun kısmen Fransada ve müttefikleri nezdinde herşeye inanıldığı tecrübelerle sabit olmamış olaydı bu iddialar cerhedilmeğe bile deymezdi. Bir defa daha tekrar ederiz ki bu iddialar tamamen musannadır. Veyahut ta tamamen tahrif olunan vakıalardan mütevellittir.

Adana'da bir senede evlenenler

ADANA, 22. A. A. — 931 senesinde belediye evlenme memurluğunda 385 çiftin nikâhları yapılmıştır.

Rusya - Finlandiya bir ademi tecavüz misakı imzaladılar

MOSKOVA, 22. A. A. — Dün Helsingors'ta Sovyet Rusya sefirile Finlandiya hariciye nazırı arasında bir ademi tecavüz misakı imzalanmıştır.

Zaptolunan gemi hikâyesi resmen tekzip ediliyor

MOSKOVA, 22. A. A. — Sovyet Rusyaya mühimmat getirmekte olan bir İsveç vapurunun Romanya harp gemileri tarafından yakalandığı ve bu mühimmatın müsadere edildiği hakkında Bükreş ve Paris'te çıkan haberleri Tas ajansı tekzibe mezundur. Terki teslihat konferansının arifesinde bu gibi yalan haberlerin işaası hakikaten silâhlanan ve yeni bir harp hazırlayan memleketlerden nazarı dikkatin başka taraflara cevrilmesini istihdaf eylediği muhakkaktır.

Brükselde Agabeykofun sözleri

BRÜKSEL, 22. A. A. — 18 Kânunusanide Brüksele gelmiş olan Agabeykof gazetecilere vaki beyanatında Avrupanın cenubu şarkîsinde bir seyahat yaptığını ve Philemene vapuruna yanaşmadığını söylemiştir. Agabeykof başka birşey söylememiş ileride daha etraflı ifşaatta bulunması muhtemel olduğunu ilâve ile iktifa etmiştir.

Amerikada işsizlere yardım

VASHINGTON, 22 .A. A. — Ayan meclisinin fabrikatörler encümeni, işsizlere yardım edilmesi maksadile bu kış için 125 milyon ve gelecek malî sene zarfında da 250 milyon dolarlık kredilerin küşadına mezuniyet veren bir kanun projesinin kabulünü kongreye tavsiye eylemiştir.

Kalküta'da suikast

KALKÜTA, 22. A. A. — Bugün öğle üzeri Houvrah mıntaka hâkimi M. Quinton'un otomobiline bir bomba atılmıştır. M. Quinton'a birşey olmamıştır.

Ingilteredeki yabancıların çalışma müsaadeleri

LONDRA, 22. A. A. — Sanayi erbabından mürekkep bir heyeti meb'usa, mesaî nezaretine giderek ecnebi aktör ve aktrislerin çalışmaları hakkında müzakerelerde bulunmuştur.

Heyeti meb'usaya şimdiki hükûmetin yabancı aktör ve aktrislerin çalışabilmelerine dair olan müsaadenin tarzı itasında hiçbir tadilât yapmadığını ve böyle bir tadilin de mevzuu bahis olmadığı izah edilmiştir.

Heyeti meb'usa, almış olduğu bu izahattan dolayi izharı memnuniyet eylemiştir.

Rüşvet alırken yakalanan kâtip

Ankara tapu başkâtibi Ahmet Efendinin evinde bir ermeniden 400 lira alırken, cürmü meşhut halinde yakalandığı telgraf haberleri meyanında yazılmıştı. Yukarki resim tapu .başkâtibi Ahmet Ef. ile rüşvet alırken yakalandığı evini gösteriyor.

Belediye dilenci çocuklara san'at öğretecek

Ekonomi

Afyon ve peynir ihracı kontrol edilecek

Vekâletin hazırladığı nizamnamelerde mevcut bazı kayıtlar

İktisat Vekâleti tarafından afyon ve peynir ticaret ve ihracını kontrol maksadile yapılan nizamnameler Devlet Şûrasına verilmiştir. Nizamnamelerin esasları şunlardır:

Peynirhaneler sıhhî yerlerde tesis edilecek peynir imalinde kullanılan kaplar temiz ve sıhhi olacak, sütler sağlam hayvanlardan istihsal edilmiş bulunacaktır. İşçiler de sıhhatli olacaktır.

Peynirlere tuz ve mayadan ve bir de fennin müsaade ettiği miktarda renkten başka bir maddei ecnebiye ilâve edilemez. Tuz miktarı yüzde beşi geçemez, peynirlerin ihtiva ettiği yağ miktarı kapların üzerine işaret edilecektir. Bir kap içine yalnız bir cins peynir konabilir. Harice gönderilecek peynirler bilhassa eyi cinsinden olacak, her ambalâj üzerinde bunu ihraç eden müessesenin unvanı yazılmış bulunacaktır. Peynirler sıkletini artırmak maksadile ağır kaplara konamyacaktır.

Hiç morfini olmıyan mevaddı ecnebiye karıştırılmış veyahut haşhaş nebat aksamile yoğurulmuş afyonların ihracına müsade olunmıyacaktır.

Az morfini havi çıkıntılar ancak çıkıntı namı altında ihraç olunabilir. Bunlar ihtiva eden sandıkların her cephesine az morfini havi olduğu işaret edilecektir. Morfin alım ve satımı borsa olan yerlerde mutlaka borsadan geçecektir.

Muayene olunan morfinlerin sandıkları ticaret odaları tarafından mühürlenecek ve bunlar için birer ihraç şehadetnamesi verilecektir.

İsveç ithalâtçıları

Bazı mallarını Türkiyeden mübayaa edebilirler

Stokholm mühabirimiz yazıyor: Stockholmün büyük gazelerinden olan Affarsvarlden İsveç hükûmetinin ticareti hariciyesindeki yeni istikametten bahsetmektedir. Gazete karilerinin nazarı dikkatini mevaddi iptidaiyesi pek mebzul olan Balkan memleketlerine celbetmekte ve mütekabil menafi üzerine ticarî münasebatın sühuletle inkişaf edebileceğini söylemektedir. Makale muharriri Türkiyeyi hararetle selâmladıktan sonra, hükûmetin istikrarını ve iktisadî olduğu kadar diğer meselelerdeki müşkilâtı ikhtiham etmekteki kiyasetini zikrederek, İsveç idhalâtçılarına bazı mallarını Türkiyeden mübayaa etmelerini tasviye etmektedir.

Amsterdamda hububat vaziyeti

Amsterdam ticaret mümessilimiz ihracat maddeleri hakkında alâkadar dairelere bir rapor göndermiştir. Bu raporda hububat vaziyetinde bir değişiklik olmadığı bildirilmektedir.

Petrol fiatları

Petrol fiatleri yükselmeğe başlamıştır. Bunu sebebi şehrimizde bulunan petrol şirketlerinin birleşmesidir.

Diğer taraftan Romanyadaki petrol kumpanyaları petrola 55 para zam yapmışlardır.

Romanya da toptan petrol fiatı 90 paraydı. Şimdi bu miktar 3 kuruş 15 paraya çıkmıştır.

Petrol fiatlerinin bu suretle yükseltilmesine karşı tedbir alınacaktır.

Anonim şirketlerin umumî heyetleri

Anonim şirketlerin umumî heyet içtimalarına başlanmıştır. İçtimalar martın ikisine kadar devam edecektir.

Bu müddet zarfında içtima etmiyen şirketler tecziye edilecektir.

Şirketler içtimalarında kâr ve zararlarını ilân edeceklerdir.

Limited şirketlerin muamelâtı

Ticaret müdüriyeti limitet şirketlerin muamelâtını kontrol edecektir.

Bu münasebetle Ticaret müdüriyeti limitet şirketlere bir tamim göndermiştir. Bu tamim mucibince limitet şirketler, anonim şirketler gibi bilânço ve hesaplarını Ticaret müdüriyetine bildireceklerdir.

Sermayedar bir Mısır rupu iş yapmak istiyor

Kahirede çıkan "Muhadenet" rekimizde şu haberi okuduk:

"Gazetemiz pek mühim bir sermayenin Türkiyede gayet müsait şeraitle çalıştırılmasını temine muvaffak olmuştur.

Binaenaleyh nehirlerin ıslahı şehirlere su isalesi irva ve iska işleri gibi nafia işlerine ait hertürlü teahhüdatı kabule müheyya bu sermayeden istifade etmek istiyen belediye muhasebei hususiye idareleri arzu ettikleri işlere dair gazetemize malûmat verip şirketle temasa gelebilirler.

Gazetemiz bu delâletten hiç bir istifade beklemiyor. Mamafih şimdilik bu mühim sermayenin hüviyetini ifşa edemiyeceğiz fakat ilk teması temin ettikten sonra vazifemize hitam bulmuş nazarile bakarak ortadan çekileceğiz, Şirket resmî dairelerle yapacağı işlerin bedelini kısmen tecil esasını kabul etmiştir.

Şunu da ilâve edelim ki şirket ufak sermayeye muhtaç olan işlere girişmez.

Şirketin Türkiyede sarfa tahsis ettiği meblâg takriben 5 milyon Mısır lirasıdır. Binaenaleyh yerli sermayesi bulunmadığı ve işin bir an evel yapılmasında ciddi hakiki fayda muhakkak olduğu takdirde idarehanemize müracaat edebilirsiniz. Şurasını tekrar edelim ki şirket mühim nafia işlerinden başka şeylerle alâkadar olmaz".

Müracaat için adres
Muhadenet gazetesi
Şari Abdülvahap (Şubra)
Kahire
MISIR (Egipt)

Limon fiatları artıyor

Piyasada limon fiatleri yüzde elli artmıştır. Limon tacirleri limonun tahdit listesine tâbi tutulmaması için Ankaraya bir heyet göndermiye karar vermişlerdir.

Mersinden bir senelik hayvan ihracatı

1931 senesinde Mersinden yabancı memleketlere 177 bin lira kıymetinde canlı hayvan ve hayvani maddeler ihraç edilmiştir.

İhracatın başlıcaları şunlardır:

666 Sığır, 10752 koyün, 3498 keçi, 7 manda, 646 kaplumbağa, 688 kömes hayvani; 79439 kilo yapağı, 2182 kilo tiftik, 5271 adet bağırsak, 11338 kilo keçi derisi,

Buna mukabil yabancı memleketlerdede Mersine 98000 lira kıymetinde hayvan ve hayvani maddeler ithal edilmiştir ki bunların başlıcaları şunlardır:

15000 kilo sığır derisi, 135828 kilo manda derisi, 56 merkep, 9 katır.

Merkeplerin 25 resi damızlik için Kıprıstan çelp edilmiş olup muhtelif vilâyetlere sevk olunmuştur.

930 senesindeki ihracatımız 350 bin lirayi tecavüz etmişken 931 senesinde bu miktar hemen yarıya enerek 177 bin liraya tenezzül etmiştir. Bu da geçen seneye nisbetle canlı hayvan ve yapağı ihracatındaki tenezzül ile beraber fiyatlarında geçen seneye nisbetle daha düşkün olmasından ileri gelmiştir.

931 senesinde bilhassa yapağı ihracatı yarı yarıya azalmıştır.

Yedi senelik yapağ ihracatı şu veçhile olmuştur:

1925: 1,054,993 kilo; 1924 1,314,960 kilo; 1927: 500,500 kilo; 1928: 1,045,805 kilo; 1929: 688,117 kilo; 930: 174,932 kilo; 931: 71,432 kilo.

Mersinden yapağı ihracatı seneden seneye azalmakta ve kıymetinden düşmektedir. Bilhassa Amerikaya olan ihracatı çok durmuştur. 930 senesinde Amerikaya 83176 kilo yapağ ihraç edilmişken 931 senesinde ancak 35 bin kilo ihraç edilmiştir.

Öksüz çocuklar

İstanbul İlk Tedrisat Müfettişleri mektep talebelerinin mevcudu ve bu arada öksüz çocuklar hakkında bir istatistik hazırlamaktadırlar. Maarif Vekâleti önümüzdeki sene zarfında Yatı mekteplerini arttırarak babasız çocuklardan müstait olanların bu mekteplerde okumalarını temin edecektir.

Yalovada bulunan mabet

Müze idaresi tarafından Yalovada yapılan hafriyat devam etmektedir. Eski devirlere ait büyük bir binayi meydana çıkarmak teşebbüsünde bulunan müze idaresi, bu işte muvaffak olacağı kanaatindedir. Hafriyat bir aya kadar bitirilecektir.

Fırkada

Halk Hatipleri

Kaza merkezlerinde faydalı konferanslar verecekler

Halk fırkası nahiye ve kaza heyetleri intihapları bittiği için her kazada yeni idare heyetleri işe başlamıştır.

Fırka teşekkülleri idarî, içtimaî ve iktisadî sahalarda çalışacaktır. Bundan başka irşat hususatına da büyük bir ehemmiyet verilecektir.

Fırka umumî kâtipliğinden gelen bir tamim üzerine her kaza ocağınca halk hatipleri intihap edilecek, bu hatipler kaza merkezlerinde muhtelif mevzular etrafında konferanslar vereceklerdir.

Konferansların programı fırka merkezince tayin ve tebliğ edilecektir. Konferanslar Halk üzerinde müessir söz söyliyebilecek hatipler tarafından verilecektir.

İzmirde satılan Emlâk

Gayrimübadiller Cemiyetine iki şikâyet vaki oldu..

Gayri Mübadiller Cemiyeti, İzmir'de müzayedeye çıkarılan iki binanın müddeti bittiği ve muhammen bedelinden yüksek bedellerle talip bulunduğu halde, ihale edilmediklerine dair iki şikâyet almış, bu hususta lâzım gelen teşebbüste bulunmuştur.

Öğrendiğimize göre, bu binalardan ikisi de Karşıyaka'da olup birine 11500, diğerine 11 000 lira kıymet tahmin edilerek müzayedeye çıkarılmıştır. 11500 liralık binaya yalnız bir gayri mübadil talip çıktığı halde, müzayedeye bir kişi iştirak ettiği ve bedel haddi lâyikinde görülmediği beyanile ihale yapılmamıştır.

Bunun üzerine talip te kıymeti muhammenesi 11500 lira iken kendisinin 3500 lira fazla verdiğini beyan ederek, şikâyette bulunmuştur.

11000 lira kıymeti muhammenesile binaya 4 talip zuhur etmiş, ve 12500 lira verilmişse de ayni sebep ileri sürülerek ihale yapılmamıştır.

İzmir'de müzayedeye çıkarılan bir sinema meselesi de gayri mübadiller arasında güftügûyu mucip olmaktadır. Bu sinema binası 33 bin lira kıymeti muhammene ile müzayedeye çıkarılmış, Ahmet Ali Bey isminde bir gayri mübadil 51 bin liraya talip olmuş, kapalı zarf la yapılan müzayede onun üzerinde kalmıştır.

Fakat ihaleyi müteakip Kavala'lı Hüseyin Beyin eniştesi Şefik Bey yüzde 25 fazlasile mezkûr sinemaya talip olduğunu telgrafla Maliye vekâletine bildirmiştir. Maliye, pazarlıkla yeni müzayede açılmasını emretmiş, bu emir İzmir'e gidinceye kadar birkaç gün geçmiş, bunu ileri süren Şefik Bey talebinden vazgeçmiş ve kendisinden alınan pey iade edilmemiştir.

Sinema bu sefer, Şahap Bey isminde üçüncü bir talibe 51 bin laradan fazla bedelle ihale edilmiştir.

Fidanlık tevziatı

İktisat Vekâletinin Göztepe fidanlığında hazırlanan (40) bin çubuğu bağcılara nispet dahilinde tevzi edilmek üzere vilâyetimiz kazalarına gönderilmiştir. Bu fidanlar bağcılara ihtiyaçlarına göre dağıtılacaktır. Vekâletin Manisadaki fidanlığında bu sene (1,5) milyon çubuk yetiştirilmiştir. Bu fidanlar İzmir ve Manisa havalisindeki bağcılara meccanen dağıtılacaktır.

Truvada hafriyat

Truvda hafriyat yapmak üzere bir Amerikan grupu hükûmete müracaat ederek müsaade almıştır. Hafriyata mart iptidasında başlanacaktır. Arkeolog Remzi Oğuz B. hafriyata komiser tayin edilmiştir

Belediyed

Yol Parası

İstisna edilecek olanlar hakkında mühim bir tamim..

Yol vergisinin ikinci taksiti için tahsildarlar mükelleflere müracaat etmeğe başlamışlardır.

Kanun, yol vergisinden, kadınları, on sekiz yaşını doldurmayan, altmış yaşını geçenleri, talebeyi, fiilen asker olanlarla fakirleri ve malûlleri istisna ediyor.

Kanunun bu istisnaiyetinden istifade etmek istiyenler doğrudan doğruya belediye riyasetine müracaat etmekte, bu yüzden şehir meclisi daimî encümeni çok fazla meşgul olmakta idi.

Daimî encümen, kanunun istisna hakkndaki ahkâmını bir izahname ile belediye şubelerine bildirmiş, bundan sonra vergiden istisnaya ait istidaların kaza idare heyetlerince tetkikine karar vermiştir.

Bundan başka encümen, istisnaiyete taalluk eden hususatı da bu tamim ile izah etmiştir. Encümene göre ayda kırk liraya kadar kazancı olan bir adam fakirdir. Şayet bu vaziyette olan bir adam başka hiç bir yerden kazancı yoksa vergiden istisna edilecektir.

Kanun tahsilde bulunanların da vergi vermemesini kabul etmiştir. Ancak, darülfünun ve yüksek mektep talebesi ayrıca hususi ve resmî bir memuriyette olurlarsa bunlar vergi vereceklerdir.

Tahsilde bulunan bazı gençler, bu memuriyetlere staj maksadile devam ettikleri için vergi ile mükellef olmadıklarını iddia etmişlerdir. Stajdan ücret alan talebe bu tamime göre vergi verecektir.

Dilenci çocuklara san'at öğretilecek

Vali ve belediye reisi Muhiddin bey, sokaklarda dolaşan sefil çocukların günden güne çoğaldığını görmüş ve hazırladığı bir teklifi şehir meclis daimî encümenine vermiştir. Vali Beyin bu teklifi encümence kabul edilmiş ve hemen tatbikine geçilmesi için karar verilmiştir. Encümen âzasından Tevfik, Avni Beylerle Nakiye Hanım Galatada Osmanlı Bankası karşısında ki sokakta eski bir binayi gezmişler.

Binanın belediyece taksitle satın alınması mümkün olacaktır.

Belediye buradaki çocuklara ilk tahsille beraber tenekecilik, marangozluk gibi küçük san'atlar da öğretecektir.

Bütçede muavetnei içtimaiye faslında otuz bin lira bir para mevcut olduğu için bu para bu müessesenin açılmasına tahsis edilecektir.

Müesseseye yalnız anasız, babasız, kimsesiz çocuklar değil, aileleri tarafından sokaklara terk edilmiş veya dilenciliklere sevkedilmiş çocuklar da alınacaktır.

Hastalıklı hizmetçiler

Belediye tarafından ellerine hüviyet varakası verilerek muayene edilen sütnine, uşak, garson, ahçı, oda hizmetçisi gibi hususî meskenlerdeki işçilerin muayenesi neticesinde üç bine yakın hizmetçiden altısının sirayet devresinde frengi ve on beşinin blenoraji ile malûl oldukları anlaşılmıştır. Bunlar tedavi edilmek üzere zührevi hastalıklar hastanesine sevkedilmişlerdir.

Gaz fiatları

Şehrimizdeki gaz kumpanyaları aralarında bir birlik yaparak gaz ve benzin fiatlerini bir miktar yükselttiklerini yazmıştık. Şoförler Cemiyeti derhal Belediyeye müracaat ederek bu fiat yükselmesinin halkın aleyhine olduğunu, binaenaleyh önüne geçilmesini istemiştir. Belediye meseleyi tetkik etmektedir.

Telefon muhaverelerinden tasarruf

Belediyede telefon ücreti olarak senede 15 bin lira veriliyor. Bu para fazla görüldüğünden belediye reisliği memurlarına bir tamim göndermiştir. Bu tamimde son aylarda telefon mükâlemelerinin lüzumundan fazla yapıldığı beyan ile memurların vicdanına müracaat edilmekte, belediye parasını kendi paralar gibi addetmeleri ve ona göre lüzumsuz yere telefon etmemeleri bildirilmektedir.

Belediye, bu iktisadi buhranda memurların elektrik ve su sarfiyatına da dikkat etmelerini bildirmiştir. Yapılacak tasarruftan artan para ile şehrin birçok işlerinin yapılabileceğini de ilâve etmektedir.

YENİ RUSYA
Yazan: FALİH RIFKI
ÇIKTI

İstanbul Nasıl Eğleniyor?

Ferah Tiyatrosunda dört saat mütemadî eğlence...

Afrikada vahşî ananın doğurduğu talisiz kesik başı (!) gördünüz mü?

Davay davay... — Ömrümüzde ferah gördüğümüz yok! — Sen çık yukarda.. — Azerbaycan heyetinin şarkıları — Ah, anam.. Kuyruğunu seveyim! — El yok, ayak yok, gövde.. Lâf söyleyen kesik başı seyretmeli beyler!

Ferah tiyatrosunun kapısı önünde eski ahbaplardan birine rastladım. Kendisi oruç tutmazsa da her akşam mükemmel surette kafayı tutar. Bereket versin ki kafa tutmak âdeti yoktur.

Beni görünce yanıma geldi:

— Direksiz direkler arasında cevelân ha?..

Geçen haftaki yazımın başlığını ima etmek istiyordu.

— Hayır, dedim, cevelân değil.. Niyetim canbazları seyretmek amma..

— Güzel fikir..

— Sen, "Ferah,, ı görmedin demek..

Başını salladı:

— Azizim, bizim ömrümüz de ferah gördüğümüz yok..

— Haydi, istersen görelim..

— Sen bilirsin..

Girmesine girdik amma, yer leşebildik dersem yalan.. Balkonda boş bir iskemle bile kalmamış.. Baktım, canbazları daha iyi seyretmek için herkes birer canbaz kesilmiş.

Omuz omuzu sökmüyor diye buna derler. Hele ne ise, ihtiyat iskemlelerden iki tane bulabildik. Daha perde açılmadan, "Ferah,, ın meşhur "Davay davay,, ı sahnede göründü.

"Davay davay,, ın adı bir tane değil: Ah Katinam, severim billah..,, sar beni..

Her akşam, varyete başlamadan halkı oyalamak işi, bu sevimli komiğe düşüyor. Biçare adam, alkış toplayacağım, diye ne mimikler yapıyor, nasıl durup dinlenmeden tepiniyor bir görseniz.. Yarım türkçesile, yaptığı tuhaflıklar, seyircilerin pek hoşuna gidiyor olmalı ki, her taraftan sesler yükseliyor:

— Bravo Davay Davay..

O çekildikten sonra sahnede varyete numaraları biribirini takip etmeğe başladı.

İşte çevik bir canbaz ailesi takla ata ata halkı selâmladılar. Neler yapmıyorlar neler..

Bir aralık delikanlı oğlunu kafasının üstüne çıkaran ihtiyar yorulunca oğluna seslendi:

— Haydi, gel aşâda..

Çocuk tepesinden cevap veriyor:

— Yok ben gelecek.. Sen çık yukarda...

Fakat olur şey değil, bu çocuklar.. Lâstik top gibi, sıçrıyorlar. Bir, bakıyorsunuz, yerde, bir bakıyorsunuz havada..

Ya şu küçük yavrunun sırt üstü yatan babasının ayakları üstündeki merdivene tırmanışına ne dersiniz? Çocuk, ha düştü, ha düşecek.. Herkes, heyecanından parmaklarını ısırıyor. Çocuk, merdivenin son basamağına çıkınca tepesi üstü takla atmağa kalkmasın mı?

Sağımdaki locada bir hanım, hemen gözlerini kapadı:

— Aman bakamıyacağım..

Yanındaki cesaret veriyor:

— Korkma canım.. alışkındır onlar..

Çocuk, basamakların arasından bir burgu gibi, döne döne inerken alkışlar ortalığı çın çın öttürüyordu.

Derken revüler başladı. Gemici kıyafetinde altı kız, deniz şarkıları söyliverek, sahnede göründüler. Onları, başka akrobatik hünerler takip etti. Bilhassa ip üstünde oynayan karı koca, halkı heyecandan kırıp geçirdiler. Bu arada mahut dört arslanla bir kaplan kafes içinde boy gösterdiler. Nihayet, küçük bir fasıladan sonra, Azerbaycan musiki heyeti, Kafkas kıyafeti ile, sahnede göründü:

Bütün dünya selâm dursun,
Şanlı Türkün bayrağına!

Büyük ana vatana hasretin suzişli bir ifadesi olan bu şarkı, halkı o kadar coşturdu ki iki defa üst üste tekrar ettirildi:

Dost elinden ayrı düştüm,
Yol ver Türkün bayrağına!..

Derken, koca tiyatro alkış sağnağından adeta yıkılacaktı.

Azerbaycanlılar çekildikten sonra, sahne, yine baletçi kızlara kaldı. Bu seferkilerinin bir hususiyeti, arkalarına uzun birer kuyruk takmış olmaları idi. Bu kuyruklu kızları gören bir iki çapkın bağrıştılar:

— Ah anam.. Kuyruğunuzu seveyim!

Öteden bir ses, duyuldu:

— Susun be kıl kuyruklar.

Arkamda oturanlardan biri, yanındakine mırıldandı:

— Kurt taklidi mi yapıyorlar ne?

— Yok canım.. Görmüyor musun kuzu bunlar.. Kurt, şu önlerinde yuvarlanan herif olacak..

"Ferah,, da anlaşılan sabahlıyacağız. Saat biri geçti, bir buçuk oldu hâlâ "Varyete,, lerin arkası alınmıyor. Somyalı bir minderin üstünden, havaya fırlayıp üç dört kere imam feneri gibi döndükten sonra, yine iki ayağı üstüne düşen bir canbazın yaptığı numaralar, doğrusu ötekilerinden hiç aşağı kalmadı.

Hiç birini düşürmeden beş tane bıçağı biribiri arkasına havada sallayıp yine ellerile tutan kızların marifeti de görülecek şey..

Mütemadiyen değişen, bu çeşitli hünerler, insanı o kadar iyi oyalıyor ki, saatlerin nasıl geçtiğini fark bile edemiyor. Baktım ki biraz daha kalırsam, sahur davulu ile beraber, eve gideceğim. Son numaraları seyretmeği başka geceye bırakarak çıktım.

Veznecilere doğru yürürken, çisildiyen yağmur altında bir kalabalığın toplandığını gördüm. Bir çığırtkan bağırıyordu:

— Efendiler, el yok, ayak yok.. göğde yok!.. Afrika vilâyetinde vahşî bir ananın doğurduğu harikayı gelip burada görmeli!... Kesik baş, lâf söylüyor efendiler..

Arzu ettiğiniz suallere cevap veriyor. Amerika ahalisine parmak ısırtan kesik baş burada...

Muallâkta duruyor efendiler.. Kordelaya bağlı duruyor efendiler.. Hile yok, yalan yok.. Gelip görmeli, hayret etmeli..

Bir lira değil, yarım lira değil, beş kuruşa...

Kapıda parayı toka eden giriyor. İçerde manzara şu: Bir tahta kutunun ortasında yüzü siyaha boyandığı derhal anlaşılan küçük bir baş. Gözlerinde

raptan kıp kırmızı kesilen yuvarlak gözlerile seyircilere bakıyor. Asıl tuhafı "Afrika'da vahşî ananın doğurduğu bu kesik baş,, mükemmel türkçe biliyor. Birisi sordu:

— Sen nerelisin?

— Afrikalıyım efendim..

— Kaç seneden beri buradasın?

— Beş seneden beri..

— Maşallah, türkçeyi çok güzel konuşuyorsun.

— Türkleri çok severim ben deniz..

— Eksik olma.. Allah sevdiklerini bağışlasın..

Bu sefer bir başkası sordu:

— Sen sahiden kesik baş mısın?

— Kesik başım ya..

— Demek anandan böyle doğdun?

— Evet.. Kaderim böyle imiş..

Daha meraklılar, kutunun arkasını muayene ederken kesik başın (!) ayakları nerede olduğunu keşfe çalıştılar.

Kutunun arkası kapalı idi. Fakat, kurdelâlarla bağlanan başın bulunduğu yere kimsenin yaklaşmasına müsaade etmediklerine bakılırsa, keramet bu kurdelâlarda olacaktı. Nitekim bir seyirci elini uzatmak isteyince hemen perdeyi çektiler:

— Haydi efendiler.. Sahne kapandı! Öteki seyircilere yol verelim..

Çığırtkan dışarda bağırıyordu:

— El yok, ayak yok, göğde yok.. Afrika'da vahşî ananın doğurduğu talisiz kesik başı görün efendiler!

M. S.

Tasfiye ilân Etmişken..

Tasfiyeden vazgeçen bir ticarethanenin vaziyeti ne olabilir?

Piyasada bazı ticaret müesseselerinin tasfiye ilânları nazarı dikkati celbetmektedir. Bahçekapı'da Anonim şirket halinde bulunan bir ticarethanenin bir müddet evvel tasfiye ilân ettiği görülmüş, bu müessese bilâhara tasfiyeden vazgeçmek istemiştir. Ticaret müdürlüğü, bu şirkete, ilân ettiği tasfiyeden bu şekilde vaz geçilmesi usule muvafık olmıyacağını bildirmiş, bunun üzerine şirket, mağazasının vitrinine astığı tasfiye ilânı üzerine (Ticaret Müdürlüğünce verilen emir üzerine tasfiye) kaydını ilâve etmiştir. Ticaret Müdürlüğü, tasfiye için emir vermiş değil, tasfiye için vaki olan müracaatı muvafık gördüğünü tebliğ ederek bu ilânı kaldırmıştır.

Son günlerde ayni müessese Ticaret Müdürlüğüne müracaatla, bütün emlâkini bir şahsı ahara devrettiğini bildirmiştir. Ayni mağaza, ayni mallarla, ayni isimle şimdi ticaretine devam eden bu müessesenin camekânından yalnız şirket kelimesi silinmiş, yerine mevcudu devraldığı bildirilen zatın ismi yazılmıştır.

Ticaret Müdürlüğüne göre, tasfiye dolayısile yapılan bu hareket esasta yalnız ve halkı iğfal mahiyetinde müvazaa olmakla beraber, kanunî bir hareket için mevcut ahkâm mü-

Milliyet

Asrın umdesi "MİLLİYET" tir.

23 K. SANİ 1932

İdarehane: Ankara caddesi, 100 No.

Telgraf adresi: İst. Milliyet
Telefon: 24310,9,8.

ABONE ÜCRETLERİ:

	Türkiye için L. K.	Hariç için L. K.
3 aylığı	4 —	8 —
6 „	7 50	14 —
12 „	14 —	27 —

Gelen evrak geri verilmez — Müddeti geçen nüshalar 10 kuruştur. Gazete ve matbaaya ait işler için müdiriyete müracaat edilir. Gazetemiz ilânların mes'uliyetini kabul etmez.

BUGÜNKÜ HAVA

Yeşilköy askerî rasat merkezinden verilen malûmata göre bugün hava kapalı ve karlı olacak, rüzgâr şimalî istikametlerden mutedil sür'atte esecektir. 21-1-932 hava tazyiki 774 milimetre, en fazla sıcaklık 2, en az 5 santigrat kaydedilmiştir.

Ramazan 15

Vakitler:	D S
Güneş	7,19
Öğle	12,26
İkindi	14,59
Akşam	17,14
Yatsı	18,49
İmsak	5,35

Haftanın Yazısı

Vecde geldim Erenler!

Vakit olsa da tanıdıklarımdan muhtelif tiplerin bana anlattıkları tuhaf maceraları bir araya toplasam. Öyle (Orijinal) parçalar var ki; insan gülmeden çatlar. Maamafih bunları yazmaya yalnız vakit değil kudret te lâzım. Hüner bunları, onların anlattıkları gibi, o kuvvette ve tesirde nakledebilmektir.

Her biri başka bir nümune olan bu adamların umumunu bir isim altında toplamak lâzım gelse bunlara (Şehir uşağı) diyebiliriz. Bu tabiri bilenler ifadesinin vüs'atini takdir ederler. Şehir uşağı, zeki, kurnaz, müstehzi, sırasına göre kabadayı ve kanaatkârdır. Afi ye tahammül edemez, mürayi değildir. Zayifa acır. Mantıksız şeylerin düşmanıdır.

Mümkün olursa ben bu (Şehir uşağı) nın başından geçen bir seri vak'a yazacağım.. Bakalım olacak mı?..

* * *

Şehir uşağı anlatıyordu:

— Sofularda otururduk. Büyük babamdan kalma ahşap bir evimiz vardı. Cunbalı ve iğri direklere dayanmış birçok şahnişli garip bir evdi.. Rahmetli babam sofu bir adam idi. Fakat tekyelerin, şeyhlerin dervişlerin aleyhinde idi.

Ben de aksi gibi dervişliğe heves etmiştim. O zamanlar Haddehaneliler, Tophaneliler gibi külhanbeyi yetiştiren ocaklarda dervişlik moda idi. Biz de oldukça külhan geçinenlerden idik. Valideye bir hayderi yaptırmıştım. Ayağımda hafif arkası basık yemenilerle arkama takıverdiğim bu hayderi en çok sevdiğim iki malımdı.

Sofularda bir tekke vardı amma, orada oturarak zikrederlerdi. O da benim pek hoşuma gitmezdi, o kadar fiyakalı değildi. İnsan oturduğu yerde istediği gibi vaziyet alamaz.. Onun için ben oraya gitmezdim.

Mahallede benimle beraber daha birkaç meraklı vardı.. Lâkin en çok sevdiğim Bedri isminde bir arkadaşım vardı ki; görünüşte son derece uslu idi amma, hakikatte bütün beni kış kırtan hep o idi.

Biz zikretmek için uzaklara gidiyorduk.. Üsküdarda Valide tekkesine kadar gittiğimiz oluyordu. O zamanlar vasıta yok. Yaya gitmek zor.. Düşündük taşındık. İçimizde tekke açmaya elverişli birini aradık. Şeyh Ali Efendi isminde bir zat vardı. Onu kandırdık..

Komşulardan Hasibe Hanım isminde bir de dul kadın bulduk. Onun evinin selâmlık dairesini tekke yaptık. Tekkenin tarikati, halveti idi..

Resmi küşat gecesi ben sevincimden yere basmıyordum.. Hep tanıdıkları, tekke muhiplerini, eşi dostu topladık. Tekkeye gittik. Dualar oldu.. Horoz kesildi... Ve biz zikre başladık... Şeyh Ali Efendi kâmil bir adamdı. Rahat rahat zikrediyorduk.. İçimizde Eşref isminde sesi çok güzel bir arkadaş vardı. Zakirliği o ediyordu. Fakat çocuk akşamcı oldu ğundan rakı şişesini abasının iç cebine indirmiş, ara sıra kürsü gibi bir şeyin arkasına gidip birkaç yudum çekiyor ve gelip nait okumaya başlıyordu.. Rakı elli dirhemi geçtikten ve zikir de biraz hızlandıktan sonra Eşref ipin ucunu kaçırdı, başladı okumaya:

"Bana çapkın diyorlar iftiradır ya resul allah,,

"Yola gelmez diyorlar iftiradır ya resul allah,,

Zikrin harareti ile bu sözleri belki başkaları anlamıyordu amma, ben ve Bedri pek âlâ anlıyorduk.. Eşref kürsünün ardına gidip gelmeyi sıklaştırdı.. Gözleri dönmüştü.. Rakı, sıcak ve zikrin verdiği ateş oğlanı adamakıllı sarhoş etti. Okuyordu:

"Bana sarhoş diyorlar iftiradır ya resul allah,,

"Adam olmaz diyorlar iftiradır ya resul allah,,

O böyle okurken, Bedri başımdaki arakiyeyi, canbazhanelerdeki palyaçolar gibi sıçratıp tekrar tekrar giymek talimi yapıyordu. Bir aralık arakiyeyi fazlaca fırlattı ve arakiye havalanıp şeyhin önüne düştü. Bedri hiç bozmadan zikrede ede şeyhin önüne kadar gitti, arakıyeyi aldı.. Öptü ve başına giydi yine zikrederek geri geri geldi.. Hep zikre başladık... Zikir okadar sürat peyda etti ki; hepimiz Lâz oyunu oynar gibi sıçrayorduk. Ben dayanamadım bağırdım.

— Aaaaat! Bu balık başka balık!..

Yanımdakiler şaşaladılar. Şeyhe baktım aldırmadı. Sağ tarafımda Hüsnü Efendi isminde bir tüfekçi mütekaidi vardı. Bana dedi ki:

— Oğlum ne oluyorsun?.

— Vecde geldim Efendi amca.. Üstüme varma dünyayı yeşil görüyorum..

Adamcağız sustu. Eşref bir taraftan na'ti semai, koşmaya çevirdi. Bedri arakıyeyi ters giymeğe başladı. Ben naralara devam ettim.. Nihayet dua oldu, zikir bitti, eve döndük...

O akşamki kadar eğlendiğimizi hatırlamıyorum. Lâkin ertesi günü Şeyh Ali Efendi bize nakiplerinden bir kör arap vardı onunla haber göndermiş.

— Artık gelmesinler.. diye..

İleri gittiğimizi anlamıştım.. Biz bir daha gitmedik, amma iki hafta sonra tekkeye kimse gitmediği için müşterisizlikten dolayı kapandı.

Ne zaman rast gelsem, Şeyh Ali Efendi güler ve bana:

— Nasıl bu balık başka balık mı?.. diye sorardı.. Son zamanlarda öldü.

FELEK

Sıhhat işleri

Anne sütünden mahrum olan cocukların beslenmesi

Dr. Ali Şükrü

Milletlerin hayatı mahdut bir zamanla mukayyet olsaydı, o vakit ne insanlar, ne hükûmetler yalnız ve yalnız istikbal için çalışmış olmazlardı. Fakat mademki milletlerin yaşamak kabiliyetleri, ancak istikballerinin emniyet ve kudreti derecesi ile kaimdir, tabiidir ki fertler olsun hükûmetler olsun bihakkin yalnız bir gaye için çabalamak mecburiyetinde dirler: Bu gaye de istikbali emniyet altına alabilmekten ibarettir.

Bunun içindir ki, istikbalin bir tek manası vardır: O da, doğan ve doğacak çocuklardır.

Harbi umumide Almanlar olsun, Fransızlar olsun, milyonlarca insan kaybetmişlerdir, fakat buna rağmen bugün bu milletler: "Eskisinden daha kuvvetliyiz, çünkü daha kuvvetli daha faziletli çocuk yetiştiriyoruz..„ diyorlar.

Ailelerde de öyle değil mi? Bir aile bin bir felâkete maruz kalabilir. Fakat Peygamber gibi beklenen ve babalarımız tarafından hayrülhalef diye tesmiye edilen "melek" çocuk yetişince o aile yalnız kurtulmuş olmaz, yeniden refah ve saadete de nail olur.

Demek ki fertlerde olduğu kadar milletlerde dahi istikbalin mesnedi çocuklardadır. Fakat bu mesnedin marifeti de çocuk yetiştirmektedir. Şuna nazaran hepimizin çocuk yetiştirmesini bilmemiz şarttır.

Çocuk nasıl yetiştirilir? Ve bilhassa suni gıda ile çocuk nasıl beslenir? Bu makalemde bunu izaha çalışacağım.

Çocukların anne sütünden mahrum olmalarının sebepleri şunlardır: Annede fakrüddem, vereme istidat, verem, doğumda fazla kan kaybetmek, meme iltihabı, sara illetine müptelâ olmak, çocuğun zafiyeti hasebile memevi iyice çekemediğinden dolayı sütü kesilmek, veya bilâsebep sütü olmamak gibi arızalardan dolayı çocuklar anne sütünden mahrum kalmaktadırlar.

Bundan başka hayata atılan ve vazife alan hanımlarda vazife saatleri esnasında çocuklarını sun'i gıda ile beslemek mecburiyetinde kalıyorlar. Bu itibarla sun'i gıda ihtiyacı artıyor.

Muavenehanemde veya hastanede poliklinik yaparken hiç bir gün geçmiyor ki bir muallime, bir kâtibe hanıma veya her hangi bir fabrikada çalışan bir hanıma, yahut ta saydığım sebeplerden dolayı sütü kesilmiş bir kadıncağıza tesadüf etmeyeyim. Derhal ilk sözleri "çocuğum hasta değildir. Sütüm yok onun için geldim..„ Ve yahut: Çalışmak mecburiyetinde olduğum için çocuğuma ancak sabah ve akşam meme verebiliyorum„ oluyor.

Hattâ bazıları:

"— Bir kaç defa mahalleden inek sütü alıp verdim. ishal oldu. Avrupanın kuru sütlerini tavsiye ediyorlardı onlardan da verdim. Yine ishal oldu. Hem de bu sütler pahalı geliyor. Bu sebepten size müracaat ediyorum. Çocuğuma bir gıda tayin ediniz.„ diyorlar. İşte böyle vak'alar karşısında çocuk hekimlerini bir düşüncedir alıyor. Bu çocuklara hangi sıhhî çocuk sütümüzü tavsiye edelim? Halbuki henüz yeni doğmuş veya bir kaç aylık bir çocuğa bugün sütten başka verecek bir gıdamız olmadığına nazaran çarnaçar bu annelere inek sütü tavsiye edilince der hal: "Eyvahlar olsun bu çocuğumu da kaybedeceğim..„ diye yese düşüyorlar.. Çünkü halkımızın memleketimizde satılan mahalle sütlerinden o kadar canı yanmış ki, bir çocuğa inek sütü tavsiye edilince ölüm derhal akla geliyor. Öyle anneler var ki çocuğa inek sütü verilmekten korkarak mütemadiyen bir ikiay yalnız prinç suyu veriyor. Bunu tercih edişinin sebebi evvelki çocukların mahalle sütü verdiği zaman onların bir hafta içerisinde ishalden sem-mî bir şekle girerek ölüp gitmiş olmalarıdır. Halbuki zavallı anne bilmiyor ki bu çocuğunun da akıbeti ölümdür. Yalnız aradaki fark birincisi ani ölüm, ikincisi tedrici ölüm tevlit eder. Şu bilinmelidir ki çocuk gıdasının en birincisi süttür, sütte çocuğun tekmil hüceyrelerini besleyici maddeler olduğu gibi vitaminler de mevcuttur. Yaptığımız hususi tecrübelerimizde görüyoruz ki, yeni doğmuş bir çocuğa sütün terkibine yakın fakat sütten hariç bir gıda tertip edip beslediğimiz çocukların sıhhati tam olamıyor. Bu da gösteriyor ki, çocuğun sıhhatli beslenmesi ancak süt ile kaimdir, elverir ki bu sütün çocuklara verilme usulü bilinsin ve bu süt te çocuk sütü olsun?

Bunun içindir ki iyi bir çocuk sütünün çocuğa nasıl verilmesini, hangi aylarda mamalara başlanmasını, ve bu mamaların yapılması usulünü, ve iyi bir çocuk sütünün ne evsafta olmasını annelerin iyi bilmesi lâzımdır. Bunları sıra ile diğer yazılarımda izah edeceğim.

Çocuk hastalıkları mütehassısı
Ali ŞÜKRÜ

Müessif bir irtihal

Türkiye anonim lastik şirketi müessis ve müdürü Hacı Mürteza Efendi irtihalidarı beka eylemiştir. Cenazesi bugün öğle namazından sonra Fatih camiinden kaldırılarak makberi mahsusuna defnedilecektir. Mevlâ rahmet eyleye

Yeni neşriyat

İzmirin romanı

Burhan Cahit B. bu isimle, büyük zaferle nihayet bulan İzmir muharebesinin heycanlı levhalarını ifade eden bir kitap neşretti. Burhan Cahit B. bu kitabı yazarken en doğru vesikalara müracaat etmiş ve kitabına Kâzım Paşa Hz. ile İş Bankası müdürü Celâl Beyin koleksiyonlarından aldığı kıymetli resimleri de ilâve etmiştir. Bu kitap kurtuluş harbinin destanı gibidir.

Komşu memleketlerde

Suriyedeki Talebe grevi

Fransızlar mektepleri kapatmışlar

Adana gazetelerine yazılıyor: Liseden tardedilen on iki talebeden başka darülmuallimat talebesinden de iki kız tard olunmuştur. Talebelerin grevi çok vahim bir şekil aldığından bütün mektepler Hükûmetin emrile bila müddet kapatılmış ve mektepler Fransız askerleri tarafından işgal edilmiştir. Bu münasebetle Şamdaki çarşılar yeniden kapanmış ve muazzam nümayişler yapılmıştır.

Halepte çarşılar kısmen açılmış isede, halktaki heyecan ve ğaleyan el'ân devam etmektedir. Askerî tedabir refedilmemiştir. Her nerede olursa olsun toplama da sureti kat'iyyede menedilmiştir.

Şamda intişar eden ve vatan fırkanın naşırı efkârı bulunan gazeteler Fransızlara ve bilhassa âli komiser M. Bonsot hakkında çok şiddetli ve ağır neşriyatta bulunmaktadırlar.

"Elmudhik Elmühki" namındaki Mizah gazetesi Hükûmet tarafından bila müddet kapatılmıştır. Fransızların matbuata karşı çok şiddetli bir siyaset takip edecekleri bu suretle daha bazı gazeteleri kapatacakları ve hatta matbuata sansör vazedecekleri kuvvetle söylenmektedir.

Lübnanda tahriri nüfus

Lübnan Hükûmeti, Türkiye de tatbik edilen yeni nüfus kanunu tatbik etmeğe karar vermiştir. Bu cümleden olmak üzere bu ayın 31 inci pazar günü bütün Lübnanda umumi tahrir nüfus yapılacaktır.

Halepten alınan bir haberde Babülnirde yeniden vuku bulan bir arbedede ahaliden üç kişi ölmüş ve otuz kişi yaralanmıştır. Daha fazla karışıklıkların zuhure geleceğini nazarı dikkate alan Fransızlar askeri tetbirleri artırmışlardır.

Sinema - Tiyatro

BUGÜN AKŞAM
Saat 21.30 da
İstanbul Belediyesi
ŞehirTiyatrosu
SÜT KARDESLER
Komedi
3 perde
Tercüme E :
İ. Galip
Yakında:
YALOVA TÜRKÜSÜ
ilk musikili komedi

RAŞİT RIZA Tiyatrosu
Şehzadebaşında
Bu akşam saat 21,30 da
AKTÖR KİN
4 Perde 1 Tablo
Pazar günü akşamı
SEKİZİNCİ
Vodvil 4 Perde
Nakleden: İbnirrefik
Ahmet Nuri Bey

Kadıköy
Süreyya sinemasında
RİYORİTA
Bebe Danyels tarafından ilk sözlü ve şarkılı film.

OKSİMANTOL
ÖKSÜRÜK ve BOĞAZ
HASTALIKLARINA KARŞI

İktibaslar

Yeni Nankin nasıl bir şehirdir?

Çin idare merkezinin Pekinden Nankine nakledilişi coğrafî ve siyasî sebeplerden ileri gelmiştir

- Stokholmde çıkan DAGENS NIHETER'den -

Beş sene oluyor ki Nankin şehri Çinin merkezi ve milli hükûmetin makarrı oldu. Pekin sarayları ve tarihi kıymeti ile Çinin merkezi olmağa daha müsait bir vaziyet arzediyorken, Nankinin niçin bu şehre tercih edildiği cayi süal olabilir. Bir defa Nankin'in mazisi Çinin en şerefli devirlerine kadar yükselir. Fakat bu, nihayet hissi bir sebep teşkil edebilir. Fakat asıl bundan ziyade âmil olan sebepler siyasî ve coğrafi sebeplerdir. Sonra Nankin Pekinden ziyade daha merkezî vaziyettedir. Diğer taraftan Nankin geçen asırlar içinde iki defa muazzam Çin imparatorluğunun merkezi olmuştur.

Büyük kabirler

Nankin'in eskiden ismi Chinling idi. Bu kelime «Yaldızlı kabirler» demektir. Bu kabirlerde meşhur Ming sülâlesinin efradı gömülüdür. Bu kabirler güzellikleri ile bütün dünyanın nazarı hayret ve takdirini celbetmiştir. Zaten Nankini ilk defa Çin paytahtı ilân edenler de Ming hanedanı idi. Meşhur Kubilây Han ile yaptıkları muharebeden sonra, böyle bir karara lüzum görmüşlerdi.

Ming hanedanının banisi olan Hung Wu Nankini paytaht yapmış ve 30 sene burada Çinin idari ve askeri ıslahatı ile meşgul olmuştu.

Hung Wu ile müteaddit zevcelerinin kabirleri bu şehrin duvarları altındadır. Bu kabirler Kızıldağın eteğinde inşa edilmiş muhteşem mezarlardır. Nankinin eski haşmetinden hemen hiç bir şey kalmamış gibidir. Muhtelif isyanlar Ming hanedanının vücude getirdiği bir kaç eserleri silip süpürmüşlerdir. Pek yakında da yeni nezaret sarayları, mahkeme ve devair binaları inşa etmek üzere, eski bir mahalle temamen yıkılmıştır.

Yeni Çinin beşiği

1911 de Çin ihtilâlinin babası addedilen Sun Yat Sen paytahtının Nankine nakledilmesini terviç etmişti. İhtilâl ve inkılâp fikirleri içinde Sun Yat Sen mümkün olduğu kadar eski Nankinin bekayasını ortadan kaldırmağa savaştı. Devletin idarî teşkilâtını, ecnebi sefaretleri nereye sıkıştıracağını hiç düşünmüyordu. Maamafih şunu da tasdik etmek lâzımdır ki, eski Nankin yıkılmakla beraber, yerine Ming'lerin payitahtı ile hiç bir veçhi müşabeheti olmayan yeni bir şehir vücude getirilmiştir. Yeni Nankinde geniş ve güzel caddeler vardır. Bunlardan en büyüğü Sun Yat Sen'in ismini taşır. Belki de dünyanın en muazam caddesi olan Sun Yat Sen caddesi limanı doğrudan doğruya Kızıldağa bağlayan bir yoldur. Bu Kızıldağdaki Ming sülâlesinin kabirlerinden de muhteşem olmak üzere Sun Yat Sen'in mezarı vardır. Bu cadde, sağında, solunda müvazi caddeler bırakmak suretile yirmi beş kilometre tulündedir. Amerikan usulünde açılan bu caddeler gayet mühim istimlâk masarifini mucip olmuştur.

Eski kambur sokaklar ve gelişi güzel vücude gelmiş meydanlar ortadan kalkmıştır. Hiç bir inkılâp Nankinde olduğu kadar emlâk sahiplerini memnun etmiş değildir Şimdi bu şehirde geniş ve sıhhi caddelerin kenarında. Cinontarmè binalar var. Fakat bu binaların fakir ve çıplak manzarası eski Nankini aratıyor. O eski Nankin ki, yıkılan bir çok binaları hakikî birer şaheserdi.

İnşaat faaliyeti

Sun Yat Sen caddesinin boyunca, bir çok hükûmet daireleri el'an hali inşadadırlar. Yeni Carnegiè enstitüsü ile Çin Darülfünunu da bu cadde üzerinde inşa edilecektir. Bir çok neşaretler bu meyanda Kuamintag karargâhı umumîsi de inşa edilmiştir. Bu inşaat daha ziyade teşmil edilecekti. Fakat hükûmet parasının ve mimarlarının en mühim kısmını çok eski Çinin ıslahatçısı Sun Yat Sen namına inşa edilecek mabede hasretmeğe karar vermiştir. Zaten bu inkılâpçının muhteşem mezarı yanında Ming imperatorlarının mezarı pek fakir kalıyor. Kızıldağda kademe kademe açılan merdivenlerin fevkinde yükselen ve Sun Yat Sen'in kemiklerini muhafaza eden saraya vatana hizmet etmiş büyük adamların da cesetleri gömülecektir. Maamafih bu gibiler ancak sarayın alt kısımlarına defnedileceklerdir. Asıl saray sırf Sun Yat Sen için yapılmıştır.

Nevyorka rakip

Yeni Nankin en modern şehir olmakla iftihar edebilir. Hangi payitahtta tam şehir ortasında bir tayyare istasyonu vardır. Bu istasyonun civarı şehrin en zengin ticaret mahalleridir. Çinde nakliyatın kısmı âzamı tayyare ile yapıldığı için, Nankin tayyare istasyonunun ehemmiyeti kendiliğinden âşikârdır. Söylemeğe hacet yok ki, şehrin bir ucundan öbür ucuna kadar her istikamette tramvaylar ve otobüsler işlemektedir. Yaya kaldırımları inşaat malzemesi ile doludur. O kadar ki arsalar Nevyoktakinden daha pahalıdır. Üç sene evvel ellerinde ne yapacaklarını bilmediği arazisi olanlar, şimdi bir kaç defa milyoner olmuşlardır. Vaziyet hâlâ da bu şekilde berdevamdır. Şehir civarında eskiden pirinç tarlası sahibi olanlar yağlı müşteri beklemekte ve bulmaktadırlar.

Bu yeni şehrin ihdası, hiç şüphesiz Çinde teşebbüs fikrini canlandırmıştır. Bu defa bütün plânalar Çin mimarları tarafından yapılmıştır. Malzeme Çinin içinden getirilmiştir. Kullanılan amele kâmilen Çinlidir. Yeni Nankin şüphesiz milli bir irade ve heyecanın bir zaferidir. Yalnız Çin payitahtının dünya ile alâkası güç temin ediliyor. Çünkü yalnız Pekin, Tien - Tsin ve Mukdene demiryolu ile bağlıdır. Halbuki şehrin bir çok demiryolları ile bir çok yerlere bağlanmağa ihtiyacı vardır. Maamafih bu noksanı telâfi için yollara ve tayyareciliğe azamî ehemmiyet verilmektedir.

Nankinde ecnebilere mahsus imtiyazlı mıntakalar da olmadığı için, milliyetperver Çinli kendi payitahtına daha ziyade gönül bağlamaktadır.

GLORYA
Bu akşam 18,30 da
(Viyolonist)
DANY BRUNSCHWİG
(Viyolonselist)
ANDRE HUVELİN
(Piyanist)
Madam A. HUVELİN
yegâne konserlerini verecekler-dir. Mevkiler: 75 - 100 - 150 - 200. Localar: 600 ve 800 kuruş. Biletler 14 buçuktan 19 arasında sinema gişesinde satılmaktadır.

Milliyet'in Edebî Romanı: 20

Güzellik Kraliçesi

Nezihe Muhiddin

Oraya varışımın daha ertesi günü, Santral Parkta, akşam üstü, nişanlısının masum izi henüz dudaklarından silinmemişken, onları, yabancı bir genç kadının yüzünde gezdirmemiş mi idi? Evet.. Gölgeler arasından ince ahenkli bir ses:

— Yalnız mısın genç adam? diye seslenmiş, sonra yanına yaklaşan zarif bir kız teklifsizce: — Başını kaldır bakayım.. Kalben de yalnız mısın? Sualle rile sokulmuştu.. Nasıl olmuştu?.. Birden aralarından çekilen Belkisin hayali, iki gencin birbirine daha yaklaşmasına müsaade etmiş, ve akşamın şuurlu füsununda sevimli genç kızı mühlik bir arzu ile kollarının arasına almıştı.. Bu hâdiseler, bir ölüm cezası!.. Hem Belkis, öyle âciz, makhur, biçare bir mahlûk gibi yerlerde sürünmeğe hiç te lâyık değildi. Aralarında ne fark vardı? O da, kendisi gibi cesaretle ata binen, dalgalı denizlerde yüzen, yorulmadan yol yürüyen, ayni maharetle nişancılık yapan, dimağı, kendi dimağı kadar anlayış kabiliyetine yükselmiş bir insan değil mi idi?

Demin yaptığı hakaret şimdi biraz da yüzünü kızartıyordu. Eğilerek onun paralanmış resmini yerlerden toplarken, ona karşı duyduğu hürmeti gene kalbinde hissetmeğe başlamıştı. Belkis şimdi tam acınacak bir halde iken tahkir etmeği medenî ve insanî erkeklik ve biniciliğin tehlikelerinden, işi şakaya dökerek kurtarmamış mı idi?. Deminden köhne ahlâk akideleri, diye istihfaf ettiği nazariyelerin, asrî telâkkiden daha ağır bastığını hissediyordu. Yalnız şu farkla: Eski ahlâk, âczi, ölümle hakaretle tehdit ediyor, erkeği, yani kaviyi zalim ve hunriz yapıyor, asrî ve yeni ahlâk zayifi kurtarıyor. Erkeği, ona, izzeti nefse hürmetkâr nazik bir hami haline getiriyor.

Nedim Münir, genç ve münevver tabib, ruhan hastalanan sevgili nişanlısını kurtarmak için hazakatini ve muhabbetini esirgeyecek mi idi?.. Hayır.. diyemiyor... evet te, diyemiyor... hiç bir karar veremiyordu..

Nedim Münir saatlerden beri devam eden derunî mücadelelerle bitap bir hale gelmişti. Başı şiddetle ağrıyor, damarları kopacak gibi ağrıyordu, humma içinde idi. Soyunmasevku tabiiyeler, manalarını vuzuhlarını kaybederek bir kıyamet âlemi gibi beynini bir mahşer haline getiriyordu.

Fakat içinde, hepsini mağlûp ederek, kendini duyduran bir his vardı: Kırgınlık ve ümitsizlik!.. Bu, kızgın bir demir parçası gibi kalbini cızır cızır dağlıyordu.. Birden bire ateş gibi yanan başına serin bir el temasile gözlerini araladı?.. Annesi idi! Gözleri endişe içinde pırıldayan zavallı ihtiyar annesi.. Bu serin ve müşfik teması, derin derin içine sindirmek için gözlerini kapadı. Artık genç adam kuru nazariyelerin, çürük prensiplerin, kof muhakemelerin insanı değildi. Bütün havassiyle yalnız duyan yalnız hisseden bir mahlûktu.. Birkaç saat evvel en sevgili bir kadın elile kırılan kalbi, şimdi en aziz bir kadın elinin serin temasile yumuşamıştı. Kapalı gözlerinden akan iri göz yaşları, cildinin alevleri üstün du:

— Onu seviyorsun Nedim - ciğim.. O hain kızı tehlikeli bir aşkla seviyorsun!..

. . . . . .

Nedim Münir cehennemî uykusundan, Gülterin sesile gözlerini açtı.

— Küçük Bey.. Sizi, bir arkadaşınız bekliyor!..

Küçük bir kartvizit uzattı..

Nedim karta bakarak hayret etti. "Vedat Naci!„ Bu kimdi?. Hiç tanımıyordu!.. Birden hatırasında yavaş yavaş bu isim belirmeğe başladı.. Bu ismi bir kere daha duymuştu.. Fakat nerede? Ve kimden? Evet, evet.. Belkis son mektuplarının birinde bu isimden bahsetmişti ona.. Birden bire kaşları çatıldı: Ne münasebet? Bu adam kendisinden ne istiyordu?..

Yatağından fırladı, sür'atle giyinerek aşağı indi.. Salonun kapısından girerken yumrukları sıkılmağa başladı.. Bu ti!!.. Geri dönmeği haysiyetine yediremedi.. Ağır bir vekarla içeri doğru ilerledi. Ne istediğini sorar gibi barit bir nazarla gözlerini kaldırdı. Karşısındaki adamın gözlerinde ne küstah, ne müstehzi, ne de riyakâr bir kıvılcım parlıyordu. Kalbinin tâ içini aydınlatan mert, temiz ve aydınlık bakışlı gözlerini Nedim Münirin yüzünde okşayıcı lem'alarla gezdirerek söze başladı:

— Sizi ancak gıyaben tanıyorum.. Böyle münasebetsiz bir zamanda ziyaret edişimi affediniz.. dedi.

Nedim Münir ona yer göstererek tekrar gözlerini kaldırdı. Genç misafiri kekelemeden pürüzsüz bir lisanla devam etti:

— Size, evvelâ kendimi tanıtayım: Resmî sıfatımı değil, hakikî hüviyetimi.. Ben ne sizin gibi bir tabip, ne bir psikoloji mütehassısıyım.. Lisenin son sınıfına kadar okudum.

Spor

Fenerliler İtalyanları 14 golle yendiler

Bu müsabaka cidden heyecanlı ve çok zevkli oldu

Dün Kadıköy Fenerbahçe stadyomunda alâka ile seyredilen muhtelif futbol maçları yapılmıştır.

Birinci müsabaka Fenerbahçe ikinci takımı ile Eyüp Sultan birinci takımı arasında yapılmıştır. Bu maçı bire karşı 2 ile küçükler kazanmıştır.

Ikinci müsabaka, Fenerbahçe B takımı ile Pera birinci takımı arasında yapılmıştır. Maçı 3-2 Peralırlar kazanmışlardır.

Fenerbahçe birinci takımı ile İtalyan klübü birinci takımları arasında yapılan üçüncü maç çok zevkli ve heyecanlı olmuştur. Fenerliler çok kombine ve güzel bir oyun gösterdiler. Birinci haftaym 3-2 fenerlilerin lehine bitti. İkici haftaymda Fenerliler hücüm ve akınlarını teksif ederek İtalyan kalesine 11 sayı daha yaptılar. Bu devrede İtalyanlar bir sayı daha yapabildiler. 14-3 gibi çok büyük bir farkla Fenerliler maçı kazandılar.

Istanbul mıntakası futbol maçları

Istanbul Mıntakası Resmi futbol müsabakalarına dün de devam edildi. Havanın çok soğuk ve arasıra yağışlı olmasına rağmen stadyomda olduk ça kalabalık toplanmıştı.

Birinci müsabaka, ikinci kümeye mensup Hilâl - Beylerbeyi birinci takımları arasında idi. Her iki takım havanın muhalefetinden dolayı maçların tehir edileceğini zannederek sahaya gelmediler. Hakem, tarafeyni hükmen mağlup addetti.

Ikinci müsabaka, birinci kümenin Istanbul Spor - Anadolu ikinci takımları arasında yapıldı. Istanbul spor takımı Anadoluya nazaran birinci devrede daha zayif idi. Fakat ikinci devrede hakim oynadı. Buna rağmen tarafeyin hiç sayi yapmadan 0-0 berabere kaldılar.

Üçüncü müsabakada Beşiktaş-Beykoz ikinci takımları karşılaştılar.

Her iki takımın genç oyuncuları birinci devrede birbirlerine tefevvuk edemediler. İkinci devrenin ortalarına doğru Beşiktaş sağ içi, soldan oldığı bir pası gole tahvil ederek 0-1 galibiyetle takımını bu müsabakada galip çıkardı.

Dördüncü müsabaka Istanbulspor-Anadolu birinci takımları arasında yapıldı.

Hakem Refik Bey idi.

Istanbulspor, oyuna derhal hakim olmuştu. Anadolu gençleri bu, birbirini takip eden Istanbulspor akınlarını kaleleri önünde güçlükle tevkif ediyorlardı.

Yedinci dakikada Istanbulspor sağ içi, Salahettin takımının ilk sayisını kaydetmişti. Iki üç dakika sonra Anadolu merkez muhacimi Abdülkadir, fena bir vaziyete düşerek oyunu terketmek mecburiyetinde kaldı. Anadolu takımı bu suretle 10 kişiye indi,. Beş dakika sonra Anadolu müdafiinin yaptığı bir hatayı hakem penaltı ile tecziye etti. Istanbulspor müdaffi Samih, güzel bir vuruşla ikinci sayiyi yaptı. Devrenin sonuna doğru yine Salahettin, eşapelik bir vaziyette topu sevkederek kaleye gir di ve üçüncü golü yaptı. Devre 0-3 bitti.

Ikinci devrenin daha başlanğıcında idi ki Salahettin dördüncü golü yaparak Anadolunun maheviyatını bir devre içinde kırmıştı. Anadolunun bu sayılara mukabele etmek vaki olan bütün teşebbüsleri akim kaldı ve maçın hitamına bir kaç dakika kala bugünkü maçlarda en fazla rol yapan Samahettin sağdan gelen bir pası yere inmeden kuvvetli bir şütle beşinci sayıyı yaparak müsabaka 0-5 Istanbulsporun galebesile bitti.

Beşinci ve sonuncu maçta Beşiktaş-Beykoz birinci takımları karşıtlaştılar.

Hakem Adil Bey idi. Her iki takım oynadığı maçlarda sayi itibarile beraber idiler. Beykoz bütün hasımlarını yenmiş yalnız Vefa ile beraber kalmıştı.

Binaenaleyh, bugünkü maçı kazandığı takdirde birinci devreyi birincilikle bitiyordu. Maç büyük bir asabiyetle başladı. Oyunun ilk dakikalarında neticeyi sağlamlamak için birbiri arkasına Beşiktaşın yaptığı hücumlar Beykoz kalesine tehlikeli anlar geçirtiyordu. Beşinci dakikada Beykoz aleyhine verilen kornerden gele n topu Beykoz kalesi önlerinde dolaştıktan sonra Beykoz sol muavininin elile tevkif etti. Hakem penaltı verdi. Beşiktaş sağ içi, Hakkı, birinci gölü bu ceza vuruşundan yaptı. Beş dakika Beykoz kalesine doğru yerinde bir pas alan Hakkı, bir eşape ile hasım müdafiini atlatıp geçtiği esnada mydafi bir çelme taktı. Hakkı düştü. Hakem bu hatayi da penaltı ile cezalandırdı. Sol iç Eşref ikinci savrıyı bu penaltıdan yaptı. Oyun artık gittikçe sertleşmek isteyen bir yol almıştı. Bu sert oyunun birinci devresi bu netice ile 0-2 Beşiktaş lehine bitti.

Balkan kupası fiküstürü

ISTANBUL, 22. A.A.— Bu sene Belgratta yapılacak Balkan kupası müsabakalarına ait fiküstür tanzim edilmiştir. Buna nazaran müsabakalar şu şekilde cereyan edecektir:

25 haziran cumartesi Türkiye-Romanya; 25 haziran cumartesi Yugoslavya-Bulgaristan; 26 haziran pazar Türkiye-Yunanistan; 28 haziran salı Yunanistan-Romanya; 28 haziran salı Türkiye-Bulgaristan; 30 haziran perşembe Yugoslavya-Yunanistan; 2 Temmuz cumartesi Bulgaristan-Romanya; 2 Temmuz cumartesi Türkiye-Yugoslavya; 3 Temmuz pazar Yunanistan-Bulgaristan; 3 Temmuz pazar Yugoslavya-Romanya.

Ankara mıntakası spor kongresi

ANKARA, 22. A. A. — Ankara Mıntakası Spor Kongresi bugün fevkalâde içtimamı akdetmiştir.

Merkez ve Idman Heyetlerinin istifaları kabul edildikten ve hesabatın gelecek Heyet tarafından tetkiki tekarrür ettikten sonra intihabata geçilerek Kongre Reisi bütün kulüplerin Mıntaka riyaseti için ittifakla Ajans müdiri umumîsi Muvaffak Beyi namzet gösterdiklerini tebliğ etmiştir. İçtimaa iştirak eden mümai leyh bu yüksek teveccühe teşekkür etmekle beraber işlerinin kesreti ve bedenen yorgunluğu hasebile itizar mecburiyetinde bulunduğunu söylemiş ve keyfiyet hususî surette müzakere edilmek üzre celse tatil edilmiştir.

Hususî celsede bütün murahhaslar tarafından vaki olan ısrarlar neticesi olarak Muvaffak Bey bazı temaslar yapmağa mecbur olduğunu ve müsbet neticeler alabilirse o vakit riyaseti kabule muvafakat edebileceğini bildirmiş olduğundan celse tekrar açıldığı vakit kendisine bu temaslara vakit bırakmak üzre içtimaın gelecek haftaya taliki tekarrür etmiştir.

Bu içtimada yeni Heyetler tekrar intihap edileceklerdir.

Darülfünun spor kulübü açılıyor

Darülfünun Spor Kulübü Reisliğinden: Şehrimizde bulunan meb'us B. E. lerle, Idman teşkilâtı reisi, Federasyonlar Reisleri ve Hukuk, Tıb, Eczacı, Baytar, Ticaret ve mühendis, talebe cemiyetleri reislerinin (Darülfünun spor kulübünün) Küşat merasiminde bulunmak üzere 24-1-932 pazar günü saat 15,30 da Cağaloğlunda Halkevindeki kulüb Merkezine teşrifleri ehemmiyetle rica olunur.

Bursadaki maç

BURSA, 22. (Hususî). — Kalabalık seyirci müvacehesinde Galatasaray birinci ihtiyatı ile Bursa şam piyonu San'atkârlar arasında yapılan maçta Galatasaray 1-2 mağlup oldu. — Derviş.

Poliste

Bir araba Denize gitti

Arabacı güçlükle kurtarıldı, fakat atlar boğuldu

Evvelki gece saat yirmide Büyükdere- İstinye yolunda feci bir araba kazası olmuştur.

Istinye ile Büyükdere civarında arabası ile gazöz tevziatı yapan Mihal isminde bir adam düngece İstinyeden avdet ederken arabasının hayvanları birdenbire ürkmüş, Mihal her ne kadar hayvanları zapta uğraşmış ise de muvaffak olamamış, üzerinde Mihal da olduğu halde araba heyetile denize yuvarlanmıştır.

Bu yuvarlanış pek feci olmuş, Mihal arabadan düşmüş ve denizde hayvanların altında kalmıştır.

Ölümle yaşamak arasında çok feci dakikalar geçiren Mihal, kazayı görenler ve büyük fedakârlıkla denize atılan insanların yardımile bayğın bir halde kurtarılmıştır.

Hayvanlar arabaya bağlı olduğu halde denizde boğulmuşlardır.

Tütün kongresi hazırlıkları bitti

ANKARA, 21.— İktisat Vekâleti bir şubatta toplanacak olan tütün kongresi hazırlıklarını bitirmiştir.

Bu kongrede alâkadarlardan başka bir çok mütehassıs bulunacak ve tütün meselesi ehemmiyetle tetkik edilecektir.

Hamdullah Suphi Bey geldi

Bükreş sefiri Hamdullah Suphi Bey Sofya tarikile şehrimize gelmiştir. Hamdullah Suphi Bey 15 gün müddet mezuniyetle geldiğini, bir kaç güne kadar Ankaraya gideceğini söylemiştir.

Birinci Sahifeden Geçen Yazılar

Yerebatan camiinde bir tarih başlangıcı

(Başı 1 inci sahifede)

camide türkçe Kur'an okuyacağımı cemaatine söylemişine. Bu vait cemaati sevindirmekle kalmadı, ağızdan ağza bütün şehri dolaştı. Gazeteler de yazdılar ve şehrin bütün müslüman halkı sevindi. Herkes türkçe Kur'an dinlemek için cumayı sabırsızlıkla beklemiye başladı.

Öğle ezanı saat 12,24 te okunur. Mukabelenin saat ikide okunacağı ilân edildiği halde, daha öğle ezanında cami dolmuş, kapı kapanmış, halk dışarıyı doldurmaya başlamıştı. Cumayı Yerebatanda kılmak için gelenler fevç, fevç Ayasofyaya, Sultanahmede dağılıyorlardı. Fakat kadınlar? Onlar gitmek şöyle dursun, kilit gibi biribirlerine yapışıyorlar, gittikçe kalabalıklaşıyorlar ve ayrılmıyorlardı.

— Bugün için yaşadık. Bugün türkçe Kur'an dinleyeceğiz. Nasıl olsa içeri girer, olmazsa pencereden dinleriz, diyorlardı.

Kalabalık gittikçe büyüdü, gittikçe taştı, taştı ve Yerebatan caddesini kapladı. Değil camiye girmek, Yerebatan caddesinden bile geçmek imkânsızdı.

Bir aralık herkesin sevincine sevinç katan bir şayia daha çıktı:

— Gazi gelecekmiş,

— Paşamız geliyormuş..

Artık her otomobil düdüğü işitilince insan yumağı çözülüyordu.

— Gazi geldi. Yol açalım, deniliyor, fakat otomobil geçince bu yumak gene dertop oluyor çığlıklar başlıyordu.

Saat bir buçukta hafız yaşar geldi. İçeri girecek, mukabele okuyacaktı. Fakat nasıl? Bu bir meseleydi, kadınlar söz anlamıyor:

— Burada okusun efendim. Biz insan değil miyiz? Hem biz içeridekilerden daha çoğuz, diyorlardı. Bir müddet Hafız Yaşarın içeri sokulması için çare düşünüldü. Nihayet Hafız gâh sürüklenerek, gâh omuzlardan aşırılarak kapıya kadar götürüldü. Oradan içeri nasıl girdi? Kapı açılınca velvele, feryat, hücum içerisinde bunu gören olmadı.

Saat bir buçuktu, mukabelenin başlaması için hada yarım saat vardı. Hafız Yaşara cami içinde elden ele dolaşarak mektuplar uzatılıyor, hemen hepsinde de:

— Namı bülendini bugün Milliyette okudum, göğsüm iftiharla kabardı. Berhudar ol Hafızım, deniliyordu. Bir aralık Reşit Calip ve Kılıç Ali Beyler kapıda gözüktüler. Nasılsa yol bulup kapıya kadar gelebilmişlerdi. Fakat içeri giremiyorlardı, bin müşkülâtla bu da temin edildi.

Hafız Yaşar gece feci bir gripe tutulmuştu, okuyacak hali yoktu, fakat evvelce daadetmiş, bu kadar cemaati toplamış olduğu için, okumak zarureti vardı.

— Hiç olmazsa bir sayfa okuyayım, dedi ve saat 1,50 de kürsüye çıktı.

Kürsünün önünde bir zat:

— Hanımlar, beyler! diye haykırdı: Hafız Yaşar Bey birden bire hastalandı, bugün size bir kaç sayfa okuyacak ve tamamını haftaya cuma günü büyük camilerden birinde okuyacak, okunacak camiyi gazeteler ilân edecekler.

Hafız Yaşar, kürsüde diz çöktü, "Euzü besmele,, çektikten sonra Yasinin arapça metnini okumaya başladı. Sesi kısıktı iyi çıkmıyordu, fakat güzel okuyordu. Arapça metni yarıya kadar okundu, kimsede hareket yoktu, herkes dinliyordu.

Hafız Arapçayı yarıda bıraktı ve tıpkı arapça metni okuduğu makamla — Rast makamile— "Müşfik ve rahim olan Allahın ismiyle,, diye Cemil Sait Beyin tercümesinden türkçe Yasine başladı.

Hafız Yaşar türkçeyi rasttan başlayıp 32 makam üzerinde dolaşarak çargâhta karar kılmak üzere okuyacaktı. Fakat hastalığı buna mani oldu, rasttan başladı, rastta bitirdi ve okurken coştu, kendini tutamadı, türkçe Yasini hastalığına rağmen, başından sonuna kadar okudu.

Az evvel Yasin Arapça okunurken, hareketsiz dinleyenler, türkçe Yasin okunurken kendilerini tutamıyorlar, bazan "Allah, Allah,, diye vecde geliyorlar. Bazan "Aman yarap,, diye bir gülgule peyda eden seslerle inliyorlar, Allahın lûtuflarına, azaplarına, rasullerine, cenneti ne, cehennemine dair bahisler geçtikçe, yerine göre şükrediyorlar, yerine göre istiğfar ediyorlar, yerine göre vecit geçiriyorlardı.

Anlayorlar, anladıkça daha candan dinliyorlar ve dinledikçe mütehassis oluyorlardı.

Arapça metin okunurken yalnız tarzı tilâvetten, makamın güzelliğinden ve sesin pürüzsüzlüğünden zevkalıyorlardı. Halbuki türkçe de iş daha başkaydı. Cemaat hem sesten, hem makamdan, hem manadan zevkalıyor, hem de kendi kitabını kendi diliyle dinlediği için inşirah duyuyor, seviniyordu. Ve Hafız Yaşar da okuyordu:

Türkçe kur'andan Yasin

"Müşfik ve Rahim olan Allahın ismiyle,,

"Ya Sin. Hakim olan Kur'an hakkı için kasem ederim. Ya Muhammet! Sen tariki müstakime sevkeden bir rasulsün. Kur'an sana Aziz ve Rahim olan Allah tarafından nazil olmuşutr. Tâki aba' ve ecdadına tebliğat vâki olmıyanları ve gafil yaşıyanları haberdar eyliyesin. İçlerinden ekserisi için hükmümüz verlimiştir, onlar iman etmiyeceklerdir. Boyunlarına lale geçirdik, çenelerini sıkıyor, başlarını doğrultamıyacaklardır. Önlerinde ve artlarında birer mania vardır, gözlerini örtü ile örttük, hiç bir şey görmüyorlar. Sen onlara ihtaratta bulunsan da bulunmasan da etmiyeceklerdir, Sen tercihan Kur'ana iman edenlere ve Allahtan kalben korkanlara tebliget, Anlara mağfiret ve mükâfat tebşir et. Biz emvatı diriltiyoruz, Anların a'malini ve asarını kaydediyoruz, Hre şey a şikâr kitapta yazılıdır. Rasullerin ziyaret ettikleri bir karye vak'asını misal olarak onlara zikret. Evvelâ iki rasul gönderdik yalancı dediler, bir üçüncüsünü gönderdik, üçü de biz rasulüz dediler. Siz de bizim gibi insanlarsınız rahman size hiç bir şey inzal etmedi, siz yalancısınız cevabını aldılar. Rasuller: Rabbimiz bizim size gönderilmiş olduğumuzu biliyor, biz size alenen tebliğ ile mükellefiz dediler.

Biz sizin için kuşların tayaranından teşe'üm eyledik, eğer davanıza hitam vermezseniz sizi taşa tutar ve azabı elîme duçar ederiz cevabını aldılar. Rasuller: Size nasihat kâr etmiyor suî akayidiniz ve a'mali batılanız sizinle beraberdir, hakikatta haddi tecavüz eden bir kavmünüz dediler. Şehrin en uzak mahallinden koşup gelen bir adam anlara, ya kamv! rasullere ittiba ediniz deyu bağırıyordu:. Sizden hiç bir üçret talep etmeyenleri takip ediniz, tariki hidayete dahil olursunuz. Beni halk edene ve nihayet hepinizin kendisine rücu edeceği halika niçin ibadet etmiyeyim. Andan gayri mabutlara mı tapacağım? eğer rahman bana zarar verirse Anların şefaati benim hiç bir işime yaramaz, beni kurtaramazlar, Aşikâr bir dalalete düşmüş olurum. Ben rabbimize inandım beni dinleyiniz diyordu. Taşa tutulup şehit edildikten ve cennete dahil olduktan sonra Ah! Allahın bana olan ihsanını eğer kavmim bilseydi dedi. Bu kavm aleyhine diğerlerine gönderdiğimiz gibi semadan melek ordusu ve Afatı saire göndermedik. Anları mahvetmek için cibrilin sadası kifayet eyledi. Yazık o kullarıma ki hangi rasul kendilerine geldiyse istihzaya hedef ettiler. Anlardan evvel ne kadar insanı mahveylediğimizi görmiyorlar mı? Anlar dünyaya rücu etmiyecekler, hepsi biliçtima huzurumuza çıkacaklar. Kurumuş, ölmüş toprak Anlara dersi ibret olsun, biz o toprağı ihya edip orada teayyüş ettikleri hububatı nemalandırıyoruz. Orada hurma ağaçlarını ve üzüm asmalarını havî bahçeler husule getiriyoruz, orada su membaları çıkarıyoruz. Tâki meyvelerini ekletsinler, elleriyle çalışarak mütena'im olsunlar, acaba müteşekkir olmıyacaklar mı? Sizi olduğu gibi hububatı, nebatatı ve daha insanların bilmediği bir çok şeyleri hep çift yaratmış olan Allaha hamdolsun. Gece insanları zulmete ithal için güneşin gurup etmesi bir mucizedir. Aziz ve âlim olan Allahın bu bir takdiridir. Kamer için menziller tayin ettik, bir haldeki nihayet eski bir hurma dalı şeklini alıyor. Güneşin aya yetişmesi ve gecenin güne tekaddümü mukadder değildir, her biri kendi dairesi dahilinde devreder. İnsanların cetlerini dahilinde her şey bulunan bir sefineye tahmil etmekliğimiz ve Anları taşımak için sair vesaiti nakliye halk eylemekliğimiz yine kudretimize delildir. İsteseydik hepsini garkederdik, eğer halâs buldularsa Ancak merhametimiz yüzündendir ve bir müddet daha dünyadan müstefit olmaları içindir. Kendilerine Allahın merhametine mazhar olmak için dünya ve ahret azabından korkunuz denildiği zaman ehemmiyet vermiyorlar. Raplarının ayatının kâffesine itiraz ettiler. Allahın ihsan ettiği erzaktan fıkaraya sadaka veriniz denildiği zaman Allahın isterse iaşe edebileceğini biz mi iaşe edeceğiz siz aşikâr dalalettesiniz, Allahın vaitleri ne vakit infaz olunacak? sözünüzde sadıksanız söyleyiniz diyorlar.

Ne bekliyorlar.? muhasamalarının ortasında semadan gelen bir sadanın kendilerini mahvetmesini mi?. O vakit ne vasiyet etmeğe, ne de aileleri nezdine avdet etmeğe vakit bulamazlar.

Sûr nefholunacak ve mezarlarından çıkıp raplarının nezdine koşacaklardır. Eyvah bizi bu istirahat mahallinden kim çıkardı, işte rahmanın vaitleri ve rasullerinin tebliğleri yerini buluyor deyu bağıracaklardır. O son bir sada üzerine tekmil içtima eden inaslar huzurumuza çıkacaklardır. O gün hiç bir kimse hakkında zulmedilmiyecektir, herkes amaline göre muamele görecektir. O gün eshabı cennet pür şevkü neşe olacaktır. Zevceleriyle birlikte gölgede, tahtlar üzerinde istirahat edeceklerdir. Meyvelere ve her istediklerine nail olacaklardır. Rahim olan raplarından kendilerine selâm gelecektir. Ey mücrimler! O gün siz ayrılacaksınız. Ey beni adem! ben size: şeytana itaat etmeyiniz, o sizin aşikâr düşmeninizdir, bana ibadet ediniz, işte doğru yol budur demedim mi?

Şeytan sizden bir çoğunu idlâl eyledi anlamadınız mı? İşte size vadolunan cehennem. Küfrünüzün cezası olmak üzere bugün orada yatınız. O gün dudaklarına kilit vuracağız. Yalnız elleri söyliyecek ve ayakları fiillerine şehadet edecektir. Eğer isteseydik Anları rüyetten mahrûm ederdik, o vakıt mutatları olan yola giderler, fakat görürlermiydi? Eğer isteseydik onları cemadat gibi halkederdik, o vakıt ne ileri gidebilir, ne geri gelebilirlerdi. Hayatını temdit ettiğimizin kuvvetini zafa duçar ederiz anlamıyorlar mı? Biz Muhammet Aleyhisselâma şiri talim etmedik, Ana şiir yakışmaz, bu kitap vazih bir ihtarnamedir. Taki hayatta olanalr müteyakkız olsunlar ve kâfirler hakkında verilen hüküm icra olunsun.

Kudretimizle halkeylediklerimiz meyanında hayvanları insanlar için halkettik, İstedikleri gibi tasarruf ediyorlar. Biz hayvanları onlara münkat eyledik, bazılarına biniyorlar, bazılarını eklediyorlar. Bu hayvanlardan bir çok menafî ve "içecek süt" meşarip temin ediyorlar, bize müteşekkir olmiyacakları mı? Müşrikler başka mabutlara tapıyorlar ve Anlardan imdat bekliyorlar. Lâkin Anlardan imdat bulamazlar, halbuki kendileri Anların muhafiz askeri oluyorlar. Ya Muhammet! kâfirlerin kavilleri seni mahzun etmesin, Biz anların izhar ettiklerini de, sakladıklarını da biliyoruz. İnsan kendini bir damla meniden halkeylediğimizi görmiyor mu, nasıl âşikâr hasmoluyor?. Bize misal irat ediyor, kendi hilkatini unutuyor, bize bu çürümüş kemikleri kim diriltebilir? diyor.Anlara di ki! O kemikleri diriltecek olan, anları evvelce halkeden, her şeyi halketmeğe muktedir olan Allahtır. Yeşil bir odundan ateşlerimizi yakacak ateş hasıl edendir. Semavatı ve arzı halkeden sizin gibi mahlûkatı halketmeğe kadir değil midir? Elbette kadirdir, o hallakı âlemdir. Anın emri öyledir ki bir şeyin vücuda geldiğini murat ettiği vakit "ol" der, o derakap olur. Herşeyin hüküm dar ve hâkimi olan Allaha hamdolsun, hepiniz Ana rücu ediniz.. "Sadakallahülazim,,.

Kur'andan sonra dûa

Hafız Yaşar Bey Kur'anı bitirdikten sonra ellerini açtı, Amin!... dedi ve duaya başladı:

"İlâhi yarabbi sana, hamdü şükürler olsun. Okunan kur'anı dergâhı izzetinde kabul et, hâsıl olan ecri peygamberimiz Muhammet Mustafa aleyhisselâmın ve bütün ehli imanın ruhlarına hediye ettik, isal eyle:

Millet hâkimiyetinin tecelligâhı olan Türkiye cümhuriyetini ilelebet payidar eyle! Cümhuriyet idaremizi muvaffak, kahraman ordumuzu muzaffer, sevgili vatanımızı ve milletimizi daima mes'ut ve bahtiyar eyle! Amin....,,

Camii dolduran halk her cümle kesildikçe içten gelen bir sesle mutazarriane inliyordu:

— Amin.....

Artık mukabele bitmişti, Hafız kürsüden iniyor, cemaat yavaş yavaş kapıya doğru sarkıyor, fakat kimse çıkmağa muvaffak olamıyordu. Çünkü havlı ve sokak hâlâ kalabalıktı ve bu kalabalık hâlâ dağılmak istemiyordu. Yarım saat kadar bir zaman geçti, kapı önündeki kalabalık yarılabilecek bir hal aldı, ve çıkmak isteyenler bin müşkültla çıkabildiler, çıkanlardan bir zat kilit gibi biribirine sıkışmış olan halka sordu:

— Yahu ne bekliyorsunuz? Mukabele bitti işte!

Hanımlar cevap verdiler:

— Ayol Hafız Yaşarınki bitti ise Fatihli Fahamet Hanımla, ortaköylü Hafizanım mukabeleleri var, onlar okuyacaklar, biz de onları dinleriz ve ilerlediler.

Sokak kalabalıktı. Bu kalabalık bir aralık Hafız Yaşarın cami kapısından çıktığını gördüler, hemen etrafını sardılar, mütemadiyen sarıyorlardı,

— Gene okuyacak mısın Hafız Bey?

— Evet.

— Ne günü.

— Gelecek cumaya

— Nerede?

— Şimdilik bilmiyorum, gazeteler ilân eder.

Bu sualler tevali ediyor, Hafız Yaşarı saran insan seli Ayasofyaya doğru ilerliyordu, fakat dağılmıyor, gittikçe kesafet peyda ediyordu...

Geride, cami kapısı hâlâ kalabalıktı, hâlâ herkes biribirine:

— Neden öbür hafızlar da Türkçe okumuyorlar? diye soruyorlardı.

Evet, neden öbür hafızlar da Türkçe okumuyorlar? ...

m. Sait

Paraşütçü Kendisini 500 Metreden attı

(Başı 1 inci sahifede)

mıştır.

On beş yirmi metre kadar düştükten sonra paraşüt açılmış ve mütahassıs hem yavaş yavaş yere doğru inmeğe, hem de rüzgârın cereyaniyle Safraköy istikametine doğru ilerlemeğe başlamıştır.

Mütahassıs atıldıktan bir kaç dakika sonra ve atıldığı yerden bir kaç yüz metre ileriye inmiştir.

Tecrübeyi müteakip Aeroklüp namına mütahassısa bir buket takdim edilmiş, müteakiben otomobillerle Istanbula dönülmüştür.

M. Rene dün akşam Aero Klüpte tayyarecilik ve paraşütün faideleri hakkında bir konferans verecekti, fakat konferans, bugün saat 18,30 zate'hir edilmiştir.

Konferans umuma serbestir.

Leh Hahambaşısı Dün geldi

(Başı 1 inci sahifede)

gazetesinin sahibi M. Kombez, m harrirlerinden M. Moşe Mark d geldiler. Gelen heyet on dokuz ki şidir ve Tepebaşında Royal otelin inmişlerdir. Şehrimizdeki müsevila Leh Haham başısına şayani dikk bir istikbal merasimi yapmışlardır Şehrimiz müsevi cemaatinin tanı mış bir çok simaları istikbale geler ler arasında göze çarpıyorlardı.

Misafir Haham yorğun olduğu çin, namına gazeteci M. Moşe Mark Royal oteline giden muharririmiz şunları söylemiştir:

— Hahambaşı Avram Mordah Alter Varşova civarında küçük bi şehir olan Gora kasabasının muhterem bir ihtiyar hahamıdır. Kendis 75 yaşlarındadır. Burada pazartes gününe kadar kalacağız. Cumartes günü seyahate devam etmek, tari katın ahkâmına münafi olduğu için ancak pazartesi günü Filistine doğr yolumuza devam edeceğiz. Haham başı Filistine niçin gittiğini bize bi le söylemedi. Tasavvufi bir tarikata mensup dan Hahambaşı siyoniz me muarızdır. Tarikatine Avrupada ki Yahudiler dahildir. Ispanyol müsevilerinin kendisi ile bir alâkası yok tur. Hahambaşıyı Lehistan hududuna kadar elli kişi teşyi etti. Viyana ve Belgrat şehirlerinde de büyük bir kütle tarafından karşılandı. Hahambaşı Filistinde bir ay kalacaktır. Oradan sonra hangi tariki ihtiyar edeceğini bilmiyorum. Kendisi Filistine üç defa gitmiştir. Üçü deniz tariki ile yapıldığı ve deniz kendisine dokunduğu için, bu defa kara tarikini ihtiyar etti. Ayni zamanda Türkiyeyi de görmek istedi. Istanbula ilk defa geliyor. Pazar günü Ortaköyde üç, dört yüz sene evvel vefat etmiş mukkades bir musevinin mezarını ziyaret edecektir.

Aldığımız malûmata göre, Hahambaşi ve maiyeti yemeklerini beraberlerinde getirmişlerdir. Tarikatleri mucibince diğerlerinin pişirdikleri yemekleri yememektedirler. Pazar günü öğle yemeğini Musevi lisesi müdürü Dr Marcus Efendinin evinde yiyeceklerdir.

İtalyan Akademisyeni

(Başı 1 inci sahifede)

futurisme hakkındaki ikinci konferansını verdi. Bu defa fransızçça olarak verdiği bu konferansı dinlemeğe gelenler çok kalabalıktı.

Ecnebi bir lisanda konuşan bir hatibin M. Marinetti kadar muvaffak olması nadirdir. Büyük şair,bundan yirmi sene evvel vücude getirdiği san'at haraketinin aldığı ehemiyeti, insanı yeni bir âleme alıp götürüyormuş gibi anlattı. M. Marinetti'nin yirmi sene evvel açtığı bayrağın altında bütün yer yüzünde bir çok şair, heykeltraş ve musikişinasın toplanmış oldukları dün verdiği konferansta daha iyi anladık. M. Marinetti aşağı yukarı şunları söyledi: Müzelerde yatan eski san'atla alâkayı külliyen kesen bu teceddüt haraketi daha ilk günlerinde galebeyi temin edeceğe benziyordu. Giriştiği çetin mücadelerden sonra kendi görüş tarzını, galibin kazandığı bir muharebede dermiyan ettiği sulh şartları gibi, kabul ettirdi. M .Marinetti'ye nazaran sür'at futurismein karaktersizlik unsurlarından biridir. Figaro'da neşrettiği beyannamede yazdıkları gibi, "Dünya haşmeti yeni bir güzellikle, sür'at güzelliği ile de kesbi servet etmiş oldu." M. Marinetti nutkunda futurisme'in İtalyadaki teceddüt hamlesinde oynadığı rölü de izah etti ve bu rölün yalnız İtalyada değil, bütün dünyada yeniliğe ön ayak olduğunu söyledi. Mazinin insanların akideleri etrafında ördüğü seddi Çini yıkarak, ona yeni ufuklar açmak zaruretini izah etti. "Uzun mücadelelerden sonra, bugün futurisme'in bayrağı mazi harabelerinin üzerinde şerefle dalgalanıyor" dedi.

M. Marinetti bundan sonra, bir çok memleketlerde futurisme'e yol açan büyük san'atkârların isimlerini saydı ve kendi şiirlerinden bazılarını okudu.

Konferansında çok alkışlanan M. Marinetti gayet seliş bir fransızça konuşmaktadır. Sözlerinde futurisme'in hasımlarını silâhsız bırakacak bir ikna kabiliyetini sezmemek mümkün değildi.

OROZDi-BAK

1855 senesinde müesses

Ancak senede iki defa eşyai mütebakiye ve reklâm satışını yapan ve bütün Türkiyede en ucuz satan en büyük ticarethanedir.

7 Şubat Tarihine Kadar Halihazırda Bütün Dairelerde Eşyayi Mütebakiye Satışı

	Kuruş
Mantoluk safi yün envers damier kumaşları sen moda renklerde	340 - 400
Krep döşin, birman jorjet emprime	250 - 285 - 335
Tamamen ipekli kadın çorapları, son moda renklerde	55 - (51 fin) - 195
Yerli ve Avrupa mamulâtı ipekli ve fildekos erkek çorapları	30 - 35 - 50
Nim yün fanilâlar	165
Safi İngiliz yününden fanilâlar	395
Pamuklu fanilâlar	65 - 75 - 80
Erkek muşambaları	1300
Erkek paltoları	1400
Çocuk kostümleri	500
Erkek kostümleri	800
Hanımlara safi yün mantolar son moda renklerde ve kürkle müzeyyen	2500
Safi yün son moda kumaşlardan roplar	1500
Küçük kızlar için roplar	500
Yerli mamulâtı safi yün battaniyeler 165X225 boyunda	600

Muhtelif kumaşlar - Sahtiyan mamulât - Şapkalar - İç çamaşırlar

Itriyat - Mefruşat - Saatçilik - Züccaciye - Mutbah Levazımatı V. S... V. S...

Yalnız 7 Şubat Tarihine Kadar

Istanbul Evkaf Müdürlüğünden:

MÜZAYEDEYE VAZOLUNAN EMLAK

	Müddeti icar sene
1 — Çelebi oğlu Hoca Alâettin mahallesinde marpuççular caddesinde cami kapusu ittisalinde dükkân	1
2 — İstinyede Kürkcübaşı mahallesinde çayır caddesinde 23 No. hane	2
3 — Anadoluhisarında baruthane caddesinde 14 No. lu hane	2
4 — Anadoluhisarında baruthane caddesinde 16 No.lu hane.	2
5 — Anadoluhisarında baruthane caddesinde Fevkinde odayi müştemil dükkân.	2
6 — Anadoluhisarında baruthane caddesinde 12 No. lu dükkân.	2
7 — Anadoluhisarında baruthane caddesinde Kârgir oda.	2
8 — Kasımpaşada cammikebir mahallesinde Türabibaba sokağında 7 No lu ahır.	
9 — Daya hatun mahallesinde Çakmakçılarda büyük yeni hanın odabaşılığı ve bir oda ve bir dükkân ve altı baraka.	3

Balâdaki emlâk kiraya verileceğinden müzayedeye vazolunmuştur. Taliplerin Şubatın İkinci Salı günü saat on beşe kadar Akarat kalemine müracaatları. (177)

Istanbul Deniz Levazımı Satınalma Komisyonundan:

Ton

2000 Rekompoze Maden kömürü kapalı zarf usulile münakasası: 31-2. Kânun 932 pazar günü saat 10,5 ta

Yukarıda cins ve miktarı yazılı kömürün hizasındaki gün ve saatinde kapalı .zarf usulile münakasası icra olunacağından şartnamesini görmek üzere her gün ve talip olanların münakasa gün ve saatinde muvakkat teminatlarile birlikte Kasımpaşada Deniz Levazımı Satmalma Komisyonuna müracaatları. (75)

Jandarma satın alma komisyonu Riyasetinden:

Jandarma için (13500) çift kundura kapalı zarfla alınacaktır. Taliplerin şartname ve evsafı görmek için her gün, münakasaya iştirâk için de 2-2-932 Salı günü saat on beşe kadar Komisyonumuza müracaatları. (178)

Baş ve diş ağrılarına, alâmı asabiyeye, romatizma kırıklıklara ve GRIPE karşı

NEOKALMINA

nafi bir devadır.

Hanımefendilere müjde!

Kadınların *hususî tedavilerini* son derecede alâkadar edecek ve her kutu içerisindeki matbu ilâna müracaatları ehemmiyetle tavsiye olunur. Her eczahanede satılır.

Devlet Demiryolları idaresi ilânları

Ramazan bayramı münasebetile bilûmum Devlet Demiryollarında (Erzurum ve Mudanya hatları hariç) seyahat edecek yolculara bilet ücretlerinden yüzde 30 ve Ankara ile Haydarpaşa istasyonlarından hareketle bu iki istasyon arasında ve muhtelit katarlarla seyahat edeceklere de yüzde 40 tenzilât yapılır. Tenzilât müddeti, 4-5 şubat 932 tarihinden 14-15 şubat 932 tarihine kadar on gündür. Tenzilâtlı tarifeden mer'iyet müddetince, mevcut yolcu katarlarına ilâveten Ankara ile Eskişehir arasında 96 ve 97 numaralı muhtelit katarlar da seyrü sefer edecektir. Bu katarlar Haydarpaşa - Konya arasında işleyen 7 ve 8 numaralı muhtelit katarlarla Eskişehirde birleşecektir. Ankaradan 22,30 da hareket edecek olan 97 numaralı muhtelit katar Eskişehirde saat 8,57 de Konya muhtelitile birleşerek Haydarpaşaya saat 19,25 de muvasalat edecektir. Müteakiben Haydarpaşadan 8 numaralı Konya muhtelitile hareket edip Eskişehirden 96 katarla Ankaraya devam edecek yolcular Ankaraya saat 6,05 de muvasalat edeceklerdir. Fazla tafsilât için istasyonlarımıza müracaat edilmelidir. (291)

Konya Ovası sulama idaresi işletme müdürlüğünden;

Yarma nahiyesine tabi Hayrioğlu kariyesi civarında inşa olunacak bir adet bina âlenî surette münakasaya vazolunmuştur. İhalesi 15 şubat 932 tarihine müsadif pazartesi günü saat on beşte Sulama meclisi idaresi tarafından icra edilecektir. Talip olanların mezkûr binanın bedeli keşfi bulunan 3860 liranın yüzde yedi buçuğu olan 290 lirayı nakden veya meblâğı mezkûr mukabilinde hükûmetçe makbul ve muteber bir bankanın teminat mektubunu idare veznesine yatırarak alacakları makbuzu meclisi idare riyasetine tediye eylemeleri ve bu bapta malûmat almak istiyenlerin Sulama idaresine müracaatları. (270)

Jandarma satın alma komisyonu Riyasetinden:

Jandarma için (33000) metre Kaputluk kumaş kapalı zarfla alınacaktır. Taliplerin şartnameyi görmek için her gün ve münakasaya iştirak içinde 2-2-932 Salı günü teklif ve teminatlariyle beraber saat on bire kadar komisyonumuza müracaatları.

Türkiye Cümhuriyet Merkez Bankası

14 Kânunusani 1932 vaziyeti

AKTİF

			Lira
Kasa			
Altın: Külçe safi kilogr. (ilâveten tedavüle çıkarılan bankonotlar karşılığı)	4,552,487	Lira 6,403,164.90	
Altın: Külçe safi kilogr.	0,733	„ 1,025.16	
Altın: Meskûk Türk altını safi kilo	1,607,905	„ 2,248,328,31	
Banknot		„ 5,954,269.—	
Ufaklık		„ 154.59	4,606,941.96
Dahildeki Muhabirler			2,445,827,68
Döviz Mevcudu:			
Altına tahvili kabil döviz: İlâveten tedavüle çıkarılan banknotlar karşılığı		Lira 5,920,115.54	
Altına tahvili kabil döviz: Serbest dövizler		„ 983,319,09	6,903,434,63
Hazine Tahvilleri:			
Deruhte edilen evrakı naktiye karşılığı Kanunun 6 ve 8 inci maddelerine tevfikan vaki tediyat		Lira 158,748,563.— „ —584,735.57	158,163,827,43
Cüzdan			0
Altın üzerine avans			626.80
Hissedarlar			7,743,395.69
Muhtelif			830,463.08
Nazım Hesaplar:			
Kanunun 6 inci maddesine tevfikân tevdi edilen kıymetler: 500,000 Türk altını		Lira 4,625,000.—	
Kanunun 6 inci maddesine tevfikân tevdi edilen kıymetler: Esham ve Tahvilât (itibarı kıymetle)		„ 13,907,402.50	
Kanunun 6 inci maddesine tevfikân tevdi edilen kıymetler: Tahsil edilecek kuponlar		„ 623.685,14	
Muhtelif Depo Hesapları		„ 10,737 42	19,166.825.06
Yekûn			209,861,342.33

PASİF

		Lira
Sermaye		15,000,000.—
Tedavüldeki Bankonotlar:		
Deruhte edilen evrakı naktiye	Lira 158,748,563.—	
Kanunun 6. ve 8 inci maddelerine tevfikan vaki tediyat	„ — 584,735.57	
Deruhte edilen evrakı naktiye bakiyesi	158,163,827.43	
Karşılığı tamamen altın olarak tedavüle vaz edilen	Lira 6,403,164,89	
Karşılığı tamamen altına tahvili kabil döviz olarak tedavüle vazedilen	„ 5,920,115,54	170,487,107.86
Vadesiz Tevdiat:		
Hazine hesabı carisi	Lira 402,615.60	
Diğer mevduat	„ 3,911,868,24	4,314,483,84
Muhtelif		892,925.57
Nazım Hesaplar		19,166,825.06
Yekûn		209,861,342.33

İskonto haddi % 8 Altın üzerine avans % 6 3/4

BAKTERİYOLOG

Dr. İHSAN SAMİ

Bakteriyoloji Lâboratuvarı

Umum kan tahlilâtı. Frengi noktai nazarından (Wasserman teamülü kan küreyvatı sayılması, tifo ve sıtma teşhisi, idrar, balgam, caraha-ti, kazurat ve su talilâtı, Ültra mikroskopu, hususî aşılar ittihazı. Kanın üre mikdarının tahlili ve kanın sedimaitation sür'ati, Divanyolu, Sultan Mahmut türbesi 189. Telefon 20931.

DEVREDİLECEK İHTİRA BERATI

" Yüksek Kâserli hamzı havi olan mevaddı iptidaieynin muamele usulü" hakkında onbeş sene müddetle 3 Kânunsani 1925 tarih ve 241,245 numara tahtında Sinai Müdiriyetinden bir kıt'a ihtira beratı istihsal edilmiştir. Bu kere mezkûr ihtira ferağ veyahut icara verileceğinden mezkûr ihtirayi satın almak veyahut isticar etmek arzusunda bulunan zevatın İstanbul Bahçekapı Taş Han No. 43-48 de mükim vekili H. W. İSTOK Efendiye müracaatları ilân olunur.

İLÂN

TÜNEL ŞİRKETİ, Beyoğlu ve Galata istasyonlarında yolcuların fazla beklemelerine meydan vermemek için 1 şubat 1932 tarihinden itibaren birinci ve ikinci mevki arabalardan müteşekkil katarlar tesis edeceğini muhterem ahaliye arz ile kesbi şeref eyler.

MÜDİRİYET

MAMA

Dr. Hakkı Şinasi

Yavrunuzun en sıhhî gıdasıdır.

SEYRİSEFAİN

Merkez acenta: Galata Köprü başı B. 2362. Şube A. Sirkeci Mühürdarzade han 2. 3740.

İZMİR - PİRE - İSKENDERİYE POSTASI

(EGE) 26 Kânunusani salı 11 de Galata Rıhtımından kalkar.

SADIK ZADE

Biraderler vapurları

Karadeniz Postası

Sakarya

vapuru 24 Kânunusani

Pazar

günü akşam saat 17 de Sirkeci Rıhtımından hareketle, (Zonguldak, İnebolu, Ayancık, Samsun, Ordu, Gireson, Trabzon Rize ve **(Hope)** ye azimet ve ayni iskelelerle Görele, ve Ünyeye uğrayarak avdet edecektir. Fazla tafsilât için Sirkeci Meymenet hanı altında acenteliğine müracaat. Tel. 22134.

KULAK, BOĞAZ, BURUN

mütehassısı

Dr. Ihya Salih

Paris tetkik seyahatinden avdet edip hastalarını her gün saat onbeşden sonra Cağaloğlunda Emniyet Sandığı sırasındaki muayenehanesinde tedavi etmektedir.

Askerî fabrikalar ilânları

Yüz ton hurda demir

Yukarıdaki malzeme alenî münakasa ile 17-2-932 de saat on dörtte ihalesi yapılacaktır. Taliplerin şartname için her gün ve münakasaya girmek için de o gün teminat (teklifat) ile müracaatları. (245)

Tasarruf haftası sizin için bir başlangıç olsun:

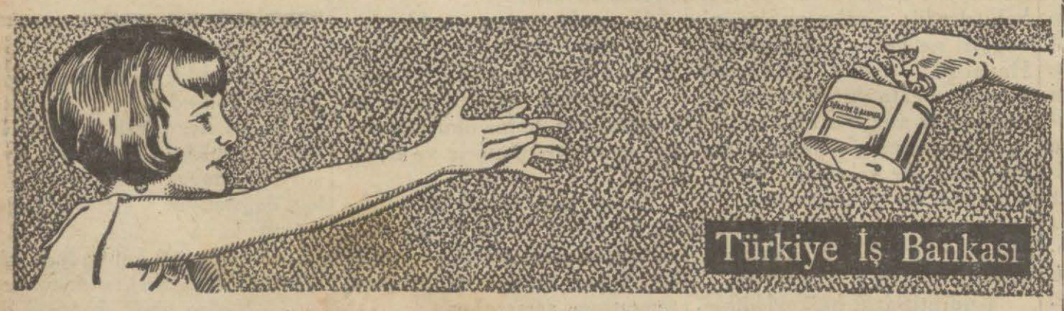

Siz de Bir Kumbara Alınız!..

Diyarbekir vilâyeti daimî Encümeninden:

Diyarbekirde Nümune hastanesi civarında yaptırılacak olan tebhirhane binası 16497 lira 38 kuruş keşifle 6 Şubat 932 tarihine müsadif cumartesi günü saat 15 te kapalı zarfla ihale edilmek üzere bir ay müddetle münakasaya vazedilmiştir. Keşifname hususî ve fennî şartname ve krokisini görmek istiyenlerin her gün vilâyet daimî encümenine müracaat eylemeleri ilân olunur. (257)

42406 numaralı biletle

Bana 50.000 lirayı kazandıran

Karaköyde Borsa Hanı altındaki M. Gazi gişesinden biletinizi alırsanız siz de kazanırsınız. Mediha

MİLLİYET MATBAASI